

*****

NCGUB: News on Migrants & Refugees-26 November, 2009(English & Burmese)

*****

HEADLINES

*****

NEWS ON MIGRANTS

**Security Sweep Rounds Up Migrants
Free school for Burmese children to shut down
Fear of migrants joining anti-Thai government protests**

NEWS ON REFUGEES

**Thai refugee camps face tough year ahead
MYANMAR: Rats gnaw at cyclone recovery hopes
EU and ASEAN raise \$100m for Nargis relief
Exploitative abuse and villager responses in Thaton District
Villagers flee to avoid forced labor for border fence
178,000 Nargis victims lack decent shelter**

*****

ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသတင်း

ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ်လုပ်ရန် ထိုင်းနှင့်မြန်မာအာဏာပိုင်များ လွှဲဆော်
ထိုင်းနိုင်ငံရေး ဂယက်ကြောင့် ချင်းမိုင် လုံခြုံရေးတင်းကျပ်၊ မြန်မာ အလုပ်သမားများ ဒုက္ခဖြစ်
အရိပ်မဲ့သောပန်းကလေးများ
အလုပ်အကိုင်ရှားပါးလာမှုကြောင့် မဲဆောက်မှ အလုပ်သမားများ ထိုင်း-လာအို နယ်စပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာကြ
စုတ်ချက်ကြမ်းကြမ်း မဲဆောက်
ရောင်းစားခံရသည့် ကချင်လူငယ်များ ပြန်လည်လွတ်မြောက်
မေမေသို့ ပေးစာ (၁)

ဒုက္ခသည်များသတင်း

နာဂစ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး နိုင်ငံတကာ အကူအညီ မလုံလောက်
ရောဝတီတိုင်းရှိ နာဂစ်ဒုက္ခသည်တွေအတွက် အကူအညီ နည်းပါးနေသေး
ဒုက္ခသည်စခန်းအလှူငွေ အလှူရှင်နိုင်ငံများ ပြန်စဉ်းစားမည်

*****

NEWS ON MIGRANTS

*****

**Security Sweep Rounds Up Migrants
By LAWI WENG Wednesday, November 25, 2009**

About 62 Burmese migrants who work at the Night Bazaar in Chiang Mai were arrested on Tuesday, reportedly as part of a security sweep prior to Prime Minister Abhisit Vejjajiva's two-day visit to Chiang Mai starting on November 28.

Aung Toe, 40, a Burmese migrant, told *The Irrawaddy* on Wednesday, “They arrested many people while they were working, including some who had work permits.”

He said authorities swept through the popular Night Bazaar looking for people who appeared to be Burmese.

“I escaped because I look more Chinese or Japanese,” Aung Toe said.

Another Burmese worker in the market, Phe Be, said people who tried to run away were beaten by police.

Prime Minister Abhisit Vejjajiva will be in Chiang Mai on a two-day visit, his first since he was elected one year ago.

The security in the city is tighter than before since a local radio station announcer who supports anti-government group reportedly made threatening remarks about taking the prime minister's life if he came to Chiang Mai. The government is investigating the threat.

An opposition political group, known as the Red Shirts, has said it will hold demonstrations during the prime minister's visit.

Jackie Pollock, a founder of of the Migrant Assistance Program (MAP), a Chiang Mai-based NGO said, "The challenge to the current administration is from the electorate, not from the migrants who have no political rights. To try and silence a group of people like the migrants who are already silenced makes little sense beyond diverting the media and others' attention away from the real issues."

An estimated 80,000 Burmese migrants—both registered and unregistered—work in the Chiang Mai area. The majority are ethnic Shan.

http://www.irrawaddy.org/article.php?art_id=17284

*****

Free school for Burmese children to shut down November 25, 2009

A free school called ‘Moe Toah Star’ (Dawn Star Donated Wisdom School) meant for Burmese children living in Mizoram, in Northeast India, is being shut down for a short period by the order of the Young Mizo Association (YMA).

The school had started functioning from October 26 with a lady Burmese teacher, who was paid Rs. 3000 per month. There are 25 students in the school. However, some leaders of YMA in Zuangtuai block have ordered the school to shut down for the time being, as permission for the school to remain open has to be discussed at higher level meetings of YMA.

“They did not inform us about setting up the school before they started. They informed us when it was already functioning through a letter, after which we informed the Central Committee of YMA. The school has to be closed before we hear what

announcement was made in the Central YMA meeting,” said one of the leaders from Zuangtui block YMA.

Regarding this, a leader of an NGO said that they did not know how to handle this matter as they had informed the YMA recently. He also said that they were working towards the welfare of the people and not harming them and they expected the leaders of the YMA to understand and let them reopen the school soon.

However, reopening the school is mainly dependent on the discussions of the Central YMA committee. Therefore, 25 students of Burmese origin, migrant children have gone back to their respective houses in order to help their parents.

“They have no right to open a foreign school in our country, India. If they want to put their children into a school they have to approach government schools or other private schools,” said the president of Zuangtui block YMA.

Meanwhile, the ‘Dawn Star’ school committee members have decided to approach the Mizoram government in order to reopen the school soon.

<http://www.khonumthung.com/kng-news/09-news/free-school-for-burmese-children-to-shut-down/>

*****

Fear of migrants joining anti-Thai government protests

by Usa Pichai Thursday, 26 November 2009 12:04

Chiang Mai (Mizzima) – Apprehensive that Burmese migrant workers may join anti-government demonstrations, Thai officials have imposed restrictions along the border.

Lt Gen Thanongsak Apirakyothin, Commander of the Thai Third Army said on Wednesday that the army has ordered officials along the Thai-Burma border in Northern Thailand to impose restrictions. The directives follow a report that migrant workers from neighbouring countries may join anti-government demonstrations likely in Chiang Mai and Bangkok against Thai Prime Minister Abhisit Vejjajiva. The PM is scheduled to visit Chiang Mai on Saturday to attend the annual Thailand Chamber of Commerce meeting.

Lt Gen Thanongsak, however, dismissed a rumour that former Thai Prime Minister Thaksin Shinawatra may enter the country illegally through the northern border at the end of this month, according to a report in Thai News Agency’s website.

Suthep Thaugsuban, Deputy Prime Minister said he felt the PM should avoid going to Chiang Mai because the red-shirts there had past records of resorting to violence. He feared that the red-shirts in Chiang Mai and Bangkok were cooperating to incite unrest and instigate violence.

However, if Abhisit insists he should go, Suthep said he would propose the Internal Security Act be imposed in Chiang Mai without inconveniencing people there. He said he was more concerned about the red shirts inciting unrest. He was confident security agencies could protect the PM.

"A small clash can snowball into a big issue. I have been assigned to monitor the situation closely and cooperate with local authorities because the PM would like to go there since he believes it would help in restoring the confidence of the private sector," he said.

However, the leader of the red-shirt group announced on Wednesday that the protests in Bangkok will be postponed. The announcement seemingly follows fugitive former PM Thaksin Shinawatra suggesting it was not the right time to assemble. However, officials will still increase surveillance for any unseemly incidents.

The government will impose the Internal Security Act in Bangkok from Saturday November 28 to December 14 even though the red shirts said yesterday they will defer their planned rally indefinitely.

Jeerasak Sukonthachart, Director of Thailand's Department of Employment said that the authorities have warned employers to prevent their migrant workers from joining political demonstrations because it is illegal.

According to Thai law, migrant workers could join demonstrations if they are not linked with politics or national security. If they are found among red-shirt demonstrators they would be repatriated to their country and the employer will face trial.

<http://www.mizzima.com/news/regional/3084-fear-of-migrants-joining-anti-thai-government-protests-.html>

*****

NEWS ON REFUGEES

*****

Thai refugee camps face tough year ahead

Nov 25, 2009 (DVB)

Rising rice prices and the threat of an influx of Burmese refugees into Thailand over the coming year could place a heavy strain on refugee camps along the border, the head of a refugee aid group warned.

The comments came in the wake of a visit by European Union officials to the Mae La camp in Thailand's western Tak province, which is home to some 40,000 Burmese refugees.

EU funding accounts for around 65 percent of the total \$US60 million in international aid that goes to the camps each year.

Jack Dunford, head of the Bangkok-based Thailand Burma Border Consortium (TBBC), which provides food, shelter and amenities to the camps, said that enough funding had been secured for this year, but warned of an uncertain 12 months ahead.

"There are three variables that we have no control over: exchange rates, the price of rice and the number of refugees, so when we look at annual funding we always have to do some guess work," he said.

“All three tend to be going against us, and with the global funding squeeze, we are expecting that next year is going to be difficult.”

While the price of rice has dropped since the peak of the global food crisis last year, he warned that widespread flooding and storms in India and the Philippines, two of the region’s main rice producers, may push prices back up.

He also warned of a possible exodus of Burmese fleeing fighting in the run-up to elections in Burma next year, many of whom would cross into Thailand.

“Over the next 12 months we’re facing very uncertain times in Burma, in particular huge uncertainties about what’s going to happen in the border areas,” Dunford said. “We’ll obviously see how it plays out, but we could have a major emergency.”

The Burmese government has been aggressively attempting to transform the country’s 18 ceasefire groups into border guard forces prior to polling; a move that it believes would significantly strengthen its dominance in the volatile border regions.

Fighting between Burmese troops, supported by the Democratic Karen Buddhist Army (DKBA), and the opposition Karen National Union (KNU) in June, forced around 5000 Karen civilians into Thailand, many of whom ended up in makeshift camps.

Another outbreak of fighting in Burma’s northeastern Shan state in August and September caused some 37,000 refugees to cross into neighbouring China.

Some of the camps along the Thai-Burma border have been in place for 25 years, and the EU has sent a senior-level delegation each year to assess conditions inside the camps. In total, around 130,000 Burmese refugees live in the nine camps, the majority from Karen state.

<http://english.dvb.no/news.php?id=3089>

*****

**MYANMAR: Rats gnaw at cyclone recovery hopes
SATSALONGKYA, 25 November 2009 (IRIN)**

Hla Shwe, 47, had great expectations for his 14ha of paddy fields, which he hoped would help him recover from the devastation of Cyclone Nargis.

But then the rats came to his small village of Satsalongkya, a two-and-a-half hour boat trip from Bogale, one of the worst-hit areas in last May’s cyclone.

“I’ve tried my best to wipe out the rats, but they are still there, destroying my paddy plants,” Hla Shwe said, pointing at the remains.

Besides killing young paddy plants and ruining the harvest, the rats also eat rice grains as they ripen.

“Rat infestation is a big problem in the cyclone-affected area, which is very worrying,” Myo Aung Kyaw, secretary-general of the Myanmar Rice and Paddy Traders’ Association, told IRIN. “Production of rice could be affected due to the rat infestation.”

The rodent population is growing exponentially in the Ayeyarwady Delta - where agriculture is the primary income source for 60 percent of families - and posing a new risk to the livelihood recovery of communities still suffering from the cyclone’s impact, experts say.

The storm devastated the divisions of Ayeyarwady and Yangon, leaving most low-lying fertile areas ruined and 783,000ha of farmland flooded, according to the Post-Nargis Recovery and Preparedness Plan.

The UN Food and Agricultural Organization (FAO) says the increase in the rat population is most likely due to the loss of predators such as snakes, dogs and cats during Cyclone Nargis.

With a three-week gestation cycle, rats are breeding more quickly than snakes, which take two to three months to produce offspring. Since more delta land is lying fallow than before the cyclone, rats are also profiting from favourable habitats and food availability.

To solve the problem, cyclone-affected farmers have been instructed by the government to kill up to 15 rats a day, and submit their tails to local authorities, or risk being fined.

In the past three months, more than 2.5 million rats have been exterminated in the Ayeyarwady Delta by the Myanmar Agriculture Service, with support from the FAO and other community, NGO and UN partners, the FAO says.

Culling rodents

Despite the culling efforts, there are probably three to four times as many rats still living in the delta. In some villages in Bogale township, up to 50 percent of rice acreage already shows signs of rat damage, according to the FAO.

“Unless funding is found to continue the current, coordinated prevention efforts, there will likely be an increase in the rat population, replacing the population already killed and leading to further damage and a possible spread of the rodents to crops not currently affected,” Shin Imai, FAO’s representative in Myanmar, told IRIN.

“If we are to prevent further damage to the monsoon rice crop and damage to the following dry season crops, we must continue the current preventative measures and emphasize an integrated pest-management approach for the coming winter season,” he said.

The monsoon rice crop is usually planted in July and harvested in November and December, while the summer rice or dry season crop is planted in December or January, and harvested in March and early April.

Preventative measures include community campaigns on topics such as hygiene, waste management, and non-chemical rodent control and trapping, Imai said.

Crop support

While most cyclone-affected rice fields have returned to production, thanks to agricultural inputs from government institutions and the community, the FAO says some southern areas in the delta, particularly the townships of Bogale and Labutta, still need support.

"Paddy harvest is unlikely to have returned to pre-Nargis levels," Imai said, "However, preliminary information indicates that this year's harvest may have been better than last year's."

While equipping the farmers with essential inputs for farming is crucial, the price of rice – fixed by the government - also plays an important role, said Myo Aung Kyaw of the rice association.

"Farmers should be motivated in terms of rice price," he said, calling for the government to be flexible over prices.

<http://irinnews.org/Report.aspx?ReportId=87190>

*****

EU and ASEAN raise \$100m for Nargis relief Nov 25, 2009 (DVB)

More than \$US100 million has been raised for cyclone Nargis relief efforts by Southeast Asia's regional bloc and the European Union, it was announced today.

Aid groups have repeatedly warned that the situation in Burma's southern Irrawaddy delta, where the cyclone struck in May last year, remains fragile.

At a meeting of the Tripartite Core Group (TCG) in Bangkok today, the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) announced that it had raised \$US88 million for relief efforts, but warned that more needed to be done.

"While much has been done, there are many affected communities across the delta who are still highly vulnerable and require urgent continued humanitarian assistance, especially in the areas of shelter, livelihoods, water, sanitation and hygiene, education and health," said ASEAN secretary general, Surin Pitsuwan.

An EU delegation also at the meeting announced a further \$US21 million "to meet outstanding needs in the delta." Fears have however abounded about graft in relation to aid donated to Nargis-affected areas.

Earlier in the year the debate led to a spat between a Thailand-based Burmese NGO, the Emergency Assistance Team (EAT-BURMA), and international groups such as Save the Children.

EAT had claimed that much of the aid for cyclone relief was siphoned off by the Burmese military government, who recently earned the country a place at the foot of Transparency International's Corruption Perceptions Index.

EAT seemed to suggest in a report that aid should not be given whilst the military junta took such a central role in distribution. The organisations targeted in the report invited EAT staff to the volatile delat region, which provoked a sharp reaction from the organization which feared the arrests of its mostly Burmese staff.

An aid pledge by the Australian government was yesterday met with similar skepticism by Burma economics expert Sean Turnell, who told *DVB* that state corruption in Burma could lead to aid being misused.

The Norwegian Refugee Council (NRC), who have been active in the delta since the ruling junta lifted the blockade on overseas aid agencies, has also publicised its post-cyclone relief efforts.

"NRC has built more than 1,000 permanent shelters with cyclone-resistant features in the severely affected areas in the delta," NRC secretary general Elisabeth Rasmusson said. "For the time being, we are setting up shelters at a speed of 200 per month."

<http://english.dvb.no/news.php?id=3090>

*****

Exploitative abuse and villager responses in Thaton District

<http://khr.org/khrg2009/khrg09f20.html>

*****

Villagers flee to avoid forced labor for border fence Wednesday, 25 November 2009 17:10

Maungdaw, Arakan State: Villagers in Maungdaw Township are fleeing from homes to avoid being rounded up by Nasaka for forced labor in fence erection on the Burma–Bangladesh border, said a village elder on condition of anonymity.

A Burmese Army Sergeant U Sein who came to Maungdaw Township earlier and camped in Nagakura village for security and supervising the fence construction went to Wabeg village of Maungdaw Township on November 15 and mobilized 10 villagers to work in the fence construction by promising that they would be paid Kyat 3,000 a day each.

The villagers, believing the false promise went to the work site of Ngakura village tract with him. But, after four days, when the villagers demanded their wages they were not paid. The authorities were quoted as saying "We came here to suck Rohingyas' blood."

Hearing this, the villagers on November 19 evening fled from the wok site without getting money for their work, said another villager.

The following day, the Sergeant went to the Nasaka camp of Wabeg village and filed a case against the villagers, who fled the work site. The Sergeant filed a case saying the villagers fled from the work site after taking Kyat 100,000 each, said a Nasaka aide on condition of anonymity.

As a result, Nasaka personnel frequently go to their homes to arrest them, so the villagers have to keep fleeing from their homes to avoid arrest. They have been passing their nights without sleep. They are also unable to work to support their families. The family members are facing acute food crisis.

“How can the Rohingya people pass days and nights with such harassment towards the community?” a local trader asked.

The ran away villagers are identified as Mohamed Khasim, Jalal Ahmed, Aman Ullah, Kori Mullah, Md Rofique, Abul Shama, Md. Jubair, Jaffar Alam, Md. Eliyas and Md. Ismail.

http://www.kaladanpress.org/v3/index.php?option=com_content&view=article&id=2285:villagers-flee-to-avoid-forced-labor-for-border-fence&catid=111:november-2009&Itemid=2

*****

**178,000 Nargis victims lack decent shelter
Nov 26, 2009 (DVB)**

Regional aid for victims of Burma’s cyclone Nargis will only cover 14 percent of vulnerable families in the country’s southern Irrawaddy delta, with 178,000 people still without proper shelter.

The bleak assessment was announced yesterday by the United Nations and the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) at a Bangkok conference, where ASEAN revealed it had raised \$US88 million for Nargis relief efforts.

Although it is 18 months since the cyclone ripped through the Irrawaddy delta, killing 140,000 and leaving 2.4 million destitute, the situation remains fragile.

Speaking to Reuters yesterday, Srinivasa Popuri, leader of a shelter aid group in Burma, said that thousands were still without adequate housing. "The materials have gone through two monsoons and they won't last another season," she warned.

Many are still living under tarpaulin roofs that were distributed shortly after the cyclone hit last May, with rescue efforts hampered by a government ban on foreign relief workers entering the affected areas.

"What is reflected here (with 17,800 new houses) is not what is needed. It is a much-reduced version of what may be possible to do between now and July [2010]," Bishow Parajuli, UN resident and humanitarian coordinator in Burma, told Reuters.

Estimates of the total cost of the three-year recovery plan have been put at \$US690 million. The \$US88 million announced by ASEAN yesterday falls short of the \$US103 million target set for the coming year.

The EU also announced that it would inject a further \$US21 million in aid to the region, while the Australian government last week pledged \$US13.8 million for relief efforts.

Burma observers have however warned of the potential for misappropriation of aid by the Burmese regime, which ranked 178 out of 180 on Transparency International's annual Corruption Perceptions Index.

According to the Post-Nargis Recovery and Preparedness Plan, around 783,000 hectares of farmland were destroyed by the cyclone. Nearly 60 percent of families in the delta region are dependent on farming as their primary source of income.

The UN Food and Agricultural Office (FAO) has said that increasing rodent infestation in the delta is posing a danger to crop harvests.

According to the UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, the Burmese government has instructed farmers to kill up to 15 rats per day, and submit their tails to local authorities, or risk being fined.

<http://english.dvb.no/news.php?id=3091>

*****

ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသတင်း

*****

ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ်လုပ်ရန် ထိုင်းနှင့်မြန်မာအာဏာပိုင်များ လှုံ့ဆော် ရဲရင့် / ၂၅ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၉

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် မဲဆောက်မြို့တွင် မြန်မာအလုပ်သမားများ (၂) နှစ်သက်တမ်းရှိ ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ် ပြုလုပ်ကြရန် နှစ်ဖက်အာဏာပိုင်များက လက်ကမ်းစာစောင်များနှင့် စီဒီမှတ်တမ်းများ ဖြန့်ဝေကာ ဆော်သြလျက်ရှိသည်။

၎င်းစီဒီမှတ်တမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံဘက်သို့ လက်မှတ်သွားရောက်လုပ်သူများနှင့် ဆွေမျိုးသားချင်းများကို ဖမ်းဆီးငွေညှစ် အကျပ်ကိုင်ခြင်းများ လုံးဝမရှိဟု မြန်မာဒု-နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဦးမောင်မြင့်က သတင်းဌာနများကို ပြောကြားထားသည့် မှတ်တမ်းများကို ထည့်သွင်းထားသည်။ ဦးမောင်မြင့်က "ထိုင်းနိုင်ငံမှာရောက်နေတဲ့ တရားမဝင်မြန်မာအလုပ်သမား တွေကို သူတို့ရဲ့အကျိုး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ဖို့ လုပ်ပေးတာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သူတို့အကျိုးယုတ်မဲ့အလုပ်တွေကို ကျနော်တို့လုပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့ရဲ့မိဘဆွေမျိုးတွေကိုလည်း ဖမ်းဆီးစရာအကြောင်း လည်းမရှိဘူး။ သူတို့အတွက် အခွန်မကောက်ဘူးဆိုတာကိုလည်း ကျနော်ရောက်တဲ့ နေရာတိုင်းမှာ အာမခံပြီးသားဖြစ်တယ်" ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါစွပ်စွဲပြောဆိုမှုများသည် ကောလာဟလသတင်းများသာဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းစဉ်အောင်မြင်မှု မရရှိရန်

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားသမားများက ထုတ်လွှင့်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အမှန်တကယ်ဖြစ်ပွားမှုများရှိပါက မြန်မာသံရုံး၊ နိုင်ငံခြားရေးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဌာနများတွင် အတိအကျ တိုင်ကြားနိုင်သည်ဟု ဝန်ကြီးကပြောသည်။

လက်ကမ်းစာစောင်များတွင်လည်း ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ်ဗီဇာလျှောက်ထားမှုကို လာမည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်ကို နောက်ဆုံးနေ့အဖြစ် ဖော်ပြထားပြီး မဲဆောက်မြို့လယ်တွင် ဖွင့်လှစ်ထားသည့် အကျိုးဆောင်လုပ်ငန်းရုံးများတွင် လျှောက်ထားနိုင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။

မဲဆောက်ဈေးအနောက်ဘက်ရှိ အမှတ် ၄၉/၅၅ TERMSAPPHASAN လမ်းတွင် ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ်လျှောက်ထားလိုသူ မြန်မာအလုပ်သမားများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးလျက်ရှိပြီး လက်မှတ်ရရှိရန် စရိတ်ငြိမ်းဘတ်ငွေ (၅,၃၀၀) ကုန်ကျမည်ဟု ဝန်ထမ်းတဦးက ပြောသည်။

ထိုင်းနှင့်မြန်မာနှစ်နိုင်ငံ အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနများ၏ သဘောတူညီချက်အရ တရားဝင်ကုန်ကျမည့်ငွေမှာ မြန်မာဘက်တွင် ကျပ် (၃,၀၀၀) နှင့် ထိုင်းဘက်တွင် ဘတ်ငွေ (၅၀၀) ဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံအခြေစိုက် ရောင်ခြည်ဦးအလုပ်သမားအဖွဲ့၏ တာဝန်ခံ ဦးမိုးဆွေက "ဒီလက်မှတ်ရဖို့ ဘတ် (၅,၃၀၀) ကုန်မယ်၊ ထိုင်းမှာ အလုပ်သမားလက်မှတ် လုပ်ထားတာက ဘတ် (၃,၈၀၀) ကုန်ထားတော့ အလုပ်သမားတယောက်ဟာ (၁) သောင်း နီးနီးကုန်မယ့်သဘောရှိတယ်။ ဒီငွေကို မဲဆောက်က အလုပ်သမားတွေ ဘယ်လိုမှ တတ်နိုင်မှာမဟုတ်ဘူး။ ဒီမှာရတာက တလကို အများဆုံး ဘတ် (၂) ထောင်အောက်ပဲရှိတယ်။ အလုပ်ရှင်ဘက်ကလုပ်ပေးရင်တော့ ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိတယ်" ဟု ပြောသည်။

မယ်ပအထည်ချုပ်စက်ရုံမှ ကိုအောင်က "ဒီလောက်များတဲ့ငွေကို ဘယ်အလုပ်သမားမှ တတ်နိုင်မှမဟုတ်ဘူး။ သူဌေးက စိုက်ပေးရင်တောင်မှ လုပ်အားခထဲကနေပဲ ဖြတ်မှာ။ ကျနော်တို့စက်ရုံမှာဆို ဘယ်သူမှစိတ်မဝင်စားဘူး။ အခုတောင် အလုပ်မရှိလို့ မဲဆောက်မှာ စက်ရုံတွေ အများကြီးပိတ်ထားရတယ်" ဟု ပြောသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် အလုပ်လုပ်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ထားသည့် မြန်မာအလုပ်သမား (၁) သန်းခန့်ရှိပြီး လွန်ခဲ့သည့်ဇူလိုင်လမှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထုတ်ပေးသည့် (၂) နှစ်သက်တမ်းရှိ ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ် သွားရောက်ထုတ်ယူသူမှာ (၃) ထောင်ခန့်သာ ရှိသည်ဟု သိရသည်။

၂၀၁၀ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၈) ရက်ကျော်လျှင် ဒေသတွင်းရှိ မြန်မာအလုပ်သမားများအား တရားမဝင်နေထိုင်သူများအဖြစ် ထိုင်းအာဏာပိုင်များက ဖမ်းဆီးမည်ဖြစ်သည်။

<http://khitpyaing.org/news/Nov09/251109g.php>

*****

ထိုင်းနိုင်ငံရေး ဂယက်ကြောင့် ချင်းမိုင် လုံခြုံရေးတင်းကျပ်၊ မြန်မာ အလုပ်သမားများ ဒုက္ခဖြစ်

Wednesday, 25 November 2009 19:00 ရန်ပိုင်

ချင်းမိုင်မြို့ ညဈေး (Night Bazaar) တွင် ဈေးရောင်း၍ အသက် မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနေသည့် မြန်မာနိုင်ငံသား ၆၂ ဦးသည် ယမန်နေ့ညက ထိုင်းအာဏာပိုင်များ၏ ဖမ်းဆီးခြင်း ခံရကြောင်း သိရသည်။

ယင်း ညဈေးတွင် ဈေးရောင်းနေသည့် ရန်ကုန်မြို့သား ကိုအောင်တိုးက "ရဲတွေ လာပြီဆိုတာနဲ့ ကျနော်ကို သူဌေးက သူရုံးခန်းထဲမှာ ထည့်ပြီး ပိတ်ထားတယ်၊ ဘယ်မှ ပေးမသွားဘူး"ဟု ဧရာဝတီသို့ ပြောသည်။

ယခုဖမ်းဆီးမှုတွင် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် တရားမဝင် လာရောက် နေထိုင်သူ များသာမက နေထိုင်ခွင့် ပြုထားသည့် (တောင်ပေါ်သား) လက်မှတ် ကိုင်ဆောင် ထားသူများနှင့် အလုပ်လုပ်ခွင့် လက်မှတ် ကိုင်ဆောင်သူ များကိုလည်း ဖမ်းဆီး သွားကြောင်း သိရသည်။

မကြာသေးမီက ချင်းမိုင်မြို့အခြေစိုက် ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း သက်ဆင် ရှင်နာဝပ်ကို လိုလားသည့် အက်ဖ်အမ် (FM) ရေဒီယိုဌာန တစ်ခုက လက်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ် အဖိဆစ် ဝေ့ချာချီအား အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြောင်း လွန်ခဲ့သည့်ရက်ပိုင်း က ထိုင်းနိုင်ငံထုတ် ဘန်ကောက်ပို့စ် သတင်းစာတွင် ရေးသားထားသည်။

ယင်း သတင်းထွက်ပေါ်လာပြီး နောက် ယခုကဲ့သို့ အဖမ်းအဆီးများ ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

"ဝန်ကြီးချုပ် ချင်းမိုင်ကိုလာရင် ရှုပ်အကျီအနီဝတ်တဲ့အတိုက်အခံတွေက ဆန္ဒပြမယ်လေ၊ အဲ့သည့်ဆန္ဒပြမယ့် အထဲမှာ မြန်မာတွေ ကို တရက် ဘတ် ငါးရာ ပေးပြီး ငှားမယ်ဆိုလို့ မြန်မာတွေကိုဖမ်းတယ်လို့ပြောတယ်"ဟု ကိုအောင်တိုးကလည်း ဆက်ပြောသည်။

လာမည့် နိုဝင်ဘာ ၂၈ ရက်နှင့် ၂၉ရက်များတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ချင်းမိုင်မြို့သို့လာရောက်မည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုသို့လာရောက်လျှင် အတိုက် အခံများဖြစ်သည့် ရှုပ်အကျီ အနီဝတ် ဆန္ဒပြသူများက မြန်မာနိုင်ငံသား တရားမဝင်လာရောက်နေထိုင်သူများကို ငှားရမ်း၍ ငုံးဖောက်ခွဲမည်ဟု ကောလဟာလ သတင်းများလည်း ထွက်ပေါ်နေသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံရေးလောကတွင် မြောက်ပိုင်းပြည်နယ်များဖြစ်သည့် ချင်းမိုင်၊ ချင်းရိုင် အစရှိသည့်နယ်မြေများသည် ဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်း သက်ဆင်ရှင်နာဝပ်ကို ထောက်ခံသူ အများအပြား ရှိသည့်နယ်မြေများ ဖြစ်သည်။

ချင်းမိုင်မြို့သို့ ဝန်ကြီးချုပ် အဖိဆစ် လာရောက်လျှင် ညဈေးအနီးရှိ အင်ပီရီးယယ် ဟိုတယ်သို့ လာရောက်မည်ဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသားအများစု အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသည့် ညဈေးကို ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းရက်များတွင် ယင်းညဈေးကို ပိတ်ထားရမည်ဟု ထိုင်းအာဏာပိုင်များကပြောဆိုကြောင်း သိရသည်။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှ ထိုင်းနိုင်ငံသို့လာရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများအား အလုပ်လုပ်ကိုင်ခွင့်လက်မှတ် များကို မကြာသေး မီက ထုတ်ပေးခဲ့သော်လည်း ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်ဖော်လုပ်ငန်းများတွင်သာ လုပ်ကိုင် ခွင့်ပေးထားပြီး ယခုကဲ့သို့ ဈေးရောင်းသည့်အလုပ်တွင် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးမထားပေ။

၎င်းညဈေးတွင် ရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံသား အများစုမှာ တခြားလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နိုင်သည့် အလုပ်သမားကတ်များကိုသာ ကိုင်ဆောင်ထားသည့်အတွက် အများစုမှာ လုပ်ငန်းခွင်သို့သွားရောက်ရန်အတွက် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြောင်း ကိုအောင်တိုးက ဆိုသည်။

"သူဌေးကတော့ အလုပ်ဆင်းဖို့ပြောတယ်၊ အလုပ်မဆင်းရင်လည်း လုပ်ခအဖြစ်ခံရဦးမယ်၊ အဖမ်းခံရရင်လည်း သူဌေးက အာမခံ နဲ့လိုက်ထုတ်ရင်ရတယ်ဆိုပေမယ့်၊ ပြန်ရွေးရမယ့်ငွေက

ကိုယ်ကပေးရမယ်၊သူတို့ကို အဲဒါတွေသွားပြောပြန်လည်း
လက်သုံးစကား ကကိစ္စမရှိဘူးပဲပြောတယ်၊သူတို့သားသမီးမှမဟုတ်တာ”ဟု၎င်းကပြောသည်။

ထိုင်းအလုပ်ရှင်များက ပျက်ကွက်သည့် အလုပ်သမားများကို ဒဏ်ငွေ ထိုင်းဘတ် ၂၀၀ ဆောင်ခိုင်းသည်ဟု
သိရပြီး အလုပ်သမားများ ၏ တရက်လုပ်ခမှာ ဘတ် ၁၆၀ သာရသည်ဟု ဆိုသည်။

ယင်းညဈေးတွင် ဈေးရောင်းနေသည့် မြန်မာနိုင်ငံသား လီဆူးတိုင်းရင်းသူ မဖီးဘီကလည်း
“သူငယ်ချင်းကောင်လေးတယောက် ဆိုရင် ရဲတွေမြင်တော့ လန့်ပြီးထွက်ပြေးတာကို ဝိုင်းဖမ်းပြီး ထိုးကြိတ်
ရိုက်နှက်ပစ်လိုက်တယ်၊ မနေ့ညက အခြေအနေတော် တော်ဆိုးတယ်”ဟုပြောသည်။

ထိုကဲ့သို့ ရဲများက ဖမ်းဆီးထိုးကြိတ်ခြင်းကို ညဈေးတွင်ရှိသည့် ထိုင်းလူမျိုးများလည်း မျက်မြင်တွေ့ရှိကြောင်း၊
ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းကို အဆိုးဝါးဆုံးအခြေအနေတရပ်အဖြစ် အပြစ်တင်ပြောဆိုကြောင်းလည်း ၎င်းကဆိုသည်။

ယခုဖမ်းဆီးမှုတွင် အမျိုးသမီးများလည်းပါဝင်ကြောင်း၊ လီဆူးအမျိုးသမီးများနှင့် ရခိုင်အမျိုးသမီးများဖြစ်ပြီး
အသက် ၁၈ နှစ်ခန့်ရှိ ကြောင်း၊ ထိုင်းရဲများ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းခံရလျှင် တရားမဝင်နေထိုင်သူများသာမက
နေထိုင်ခွင့်လက်မှတ် ရှိသူများလည်း ငွေဖြင့် ပြန်လည် ရွေးယူမှသာလျှင်
အချုပ်ခန်းမှလွတ်မြောက်ကြောင်းသိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားများ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တရားမဝင်လာရောက်နေထိုင်ပြီး
အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြသည်ဆိုသော်လည်း ၎င်းတို့အား လုံး သည် တရားမဝင်သော ဒုစရိုက်အလုပ်များ
လုပ်ကိုင်နေခြင်းမဟုတ်သည့်အတွက် ယခုကဲ့သို့ ဖမ်းဆီးခြင်းကို စိတ်မကောင်းဖြစ် မိကြောင်း
မဖီးဘီကပြောသည်။

ချင်းမိုင်မြို့အခြေစိုက် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ ပညာရေးကို လုပ်ကိုင်နေသည့် (Migrant
Learning Center) မှ ဆရာစိုင်းလိန်ခမ်းကလည်း ယခုကဲ့သို့ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား ဝန်ကြီးချုပ်
အဖိဆစ် ဝေ့ချာချီဝ ၏ ခရီးစဉ်အား အကြောင်းပြဖမ်းဆီးခြင်း၏ နောက်ကွယ်တွင် ထိုင်းအစိုးရ
အစီအစဉ်ဖြစ်သည့် ယာယီနိုင်ငံကူးလက်မှတ်လုပ်ကိုင်ရန် အတွက် ဖိအားပေးမှုတရားအဖြစ် ထင်မြင်ကြောင်း
၊သို့သော် ရိုက်နှက်ထိုးကြိတ်ဖမ်းဆီးမှုများသည် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုတရပ် ပင်ဖြစ်ကြောင်း
ပြောဆိုသုံးသပ်သည်။

http://www.irrawaddy.org/bur/index.php?option=com_content&view=article&id=2190:2009-11-25-12-04-06&catid=1:news&Itemid=2

*****

အရိပ်မဲ့သောပန်းကလေးများ
စန္ဒာမွန်/နိုဝင်ဘာ ၂၅၊ ၂၀၀၉။

ပဲခူးတိုင်း ညောင်လေးပင်ရွာက မိုးသက်နှင့် မိုးသူ ညီအစ်မနှစ်ယောက် ဟာ သူတို့အိမ်မှာ
စားဝတ်နေရေးမပြေလည်လို့ ထိုင်းနိုင်ငံမှာ အလုပ် လာလုပ်နေပါတယ်။ အဲဒီညီအစ်မနှစ်ယောက်ဟာ
တစ်ယောက်က အသက်(၂၃) နှစ်၊ သူ့ညီမက (၁၇) နှစ်၊ ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်ယောက်စလုံးက အပျိုတွေဖြစ်ကြတယ်။ ပထမကတော့ သူတို့ မဲဆောက်စက်ရုံမှာလုပ်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့

အိမ်ကိုတော့ ငွေမပို့နိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လစာကနည်းနည်းပဲရတယ်။ စားလောက်ရုံပဲ ငွေမပိုဘူး။ သူတို့လာတုန်းက လမ်းစရိတ်ရဖို့ အိမ်ပေါင်ထားရတယ်။

တစ်နေ့ကျတော့ ko Tout ဆိုတဲ့ ပွဲစားတစ်ယောက်က သူတို့ကို အခုလိုလာပြောပါတယ်။ “ဘန်ကောက်မှာ အလုပ် ကောင်းတယ်။ ဝင်ငွေလည်းကောင်းတယ်။ အကယ်လို့ နင်တို့သွားလို့ရှိရင် လမ်းစရိတ် ၆၀၀၀ ဘတ်ပဲပေး” ပွဲစားက ဘန်ကောက်မှာ အလုပ်သွားလုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။

သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ ဘန်ကောက်မှာ အဆင်ပြေမယ်ထင်ပြီး ပွဲစားနဲ့လိုက်လာခဲ့ပါတယ်။ ပွဲစားကလည်း သူနဲ့သူညီမ လေးကို အတူတူမထားပဲနဲ့ သူတို့ကျတော့ သူဌေးအိမ်မှာ ဘတ်ငွေ ၂၀၀၀နဲ့လာရောင်းထားပါတယ်။ အဲဒီအိမ်မှာ လင်မယားနှစ်ယောက်ပဲရှိတာ။ သူဌေးအိမ်မှာ နေနေတာ အပြင်လည်းမထွက်ရဘူး။ သူတို့ကလည်း ထိုင်းစကားမတတ် ဘူး။ အိမ်ကလည်း အမြဲသော့ခတ်ထားပါတယ်။

သူအလုပ်လုပ်တာ (၅)လလောက်ကြာပြီးနောက် သူဌေးမကိုမေးလိုက်တယ်။ သူ့အကြွေး ဘယ်တော့ကျေမလဲ။ သူဌေး မကပြောတယ်။ အကယ်လို့ သူတို့ကို ကလေးမွေးပေးရင် ကျေပြီး။ သူဌေးမကလည်း ကလေးမရဘူး။ သူကအဲဒီလို လုပ်တာကိုသဘောမတူဘူး။ သူဌေးမက သူ့ယောက်ျားနဲ့အတူ အတင်းအိပ်ခိုင်းတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ သူ့ကိုယ်ဝန်ရသွား တယ်။ သူဌေးနဲ့ သူဌေးမကလည်း သူ့ကိုယ်ဝန်ကိုဆေးရုံမှာသွားမပြဘူး။ ဆေးခန်းငယ်ငယ်မှာပဲသွားပြပေးတယ်။ သူကလေးမွေးတော့ အမှာယောက်ျားလေး(၂)ယောက်ရတယ်။ သူဌေးနဲ့သူဌေးမက သူ့ကိုကလေးနဲ့အတူ (၁၀)ရက်ပဲ ပေးနေတယ်။ (၁၀)ရက်ပြည့်သွားတော့ အဲဒီကလေး(၂)ယောက် ကိုယူလိုက်တယ်။ သူ့ရဲ့ကလေးငိုသံကြားတဲ့အချိန်မှာ သူနို့တိုက်ချင်ပေမဲ့လည်း တိုက်ခွင့်မရခဲ့ဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ သူအရမ်းကို ခံစားခဲ့ရတာ။

နှစ်လလောက်ကြာတော့ သူဌေးမက သူ့ကို အိမ်ကနေ မောင်းထုတ်တယ်။ သူငိုယိုပြီး သူဌေးကိုတောင်းပန်တယ်။ လစာ နည်းနည်းပဲပေး ကလေးကိုတွေ့ရရင်ပြီးရော သူ့ကိုတော့ အိမ်ကနေ မမောင်းထုတ်ပါနဲ့။ သူဘာပြောပြောသူဌေးမက ရုမစိုက်ဘူး။ နေ့လည်(၂) နာရီလောက်မှာ သူဌေးမက Taxi driver တစ်ယောက်ကိုခေါ်ပြီး အိမ်ကနေထွက်လာခင် သူဌေးမနဲ့ Driver ဘာပြောနေလည်း သူနားမလည်ဘူး။

ခဏကြာတော့ သူနဲ့Taxi driver အိမ်ကနေထွက်လာပါတယ်။ ထွက်လာပြီး (၂) လောက်ကြာတော့ driver သမားက ကားရပ်ပြီး သူ့ကို ဖျက်စီးဖို့ ကြံ လိုက်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ သူတစ်ခုခု ကောက်ကိုင်မိပြီး ခုခံလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကားထဲကနေ ဖိနှပ်မပါပဲနဲ့ ကမန်းကတန်း ပြေးထွက်လာပါတယ်။ သူပြေးလာနေတဲ့အချိန်မှာ စိတ်ကောင်းတဲ့ အခြား driverတစ်ယောက်က သူ့ကိုကူညီတယ်။ သူ့အဆက်အသွယ် ရလွယ်ဖို့ ဈေးတစ်နေနေရာမှာ သွားထားတာပေးတယ်။

သူမောလည်းမောတယ် ဗိုက်ကလည်းဆာတယ်။ ဘယ်သွားရမှန်းလည်းမသိဘူး။ ဈေးကနေ သူဆက်လျှောက်လာပါ တယ်။ ပြီးတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်ကျောင်းတွေ့ပြီး ဝင်သွားပါတယ်။ စားစရာတွေ မေးလိုက်တယ်။ အဲဒီမှာ မွန်တစ် ယောက်နှစ်ယောက် အဆောက်အအုံတွေ ဆောက်နေတာကိုတွေ့ပြီး ဒီမှာခဏနေဖို့ခွင့်တောင်းလိုက်တယ်။ နောက်(၂) ရက်လောက်ကြာတော့ နေမကောင်းဖြစ်တာ။ ဆေးရုံတက်ရပြီး ဆရာဝန်ကမေးတာပေါ့နော် ဘာတွေဖြစ်ခဲ့လဲ။ သူ့ရဲ့ အကြောင်းတွေ ဆရာဝန်ကိုပြောပြလိုက်တယ်။ ဆရာဝန်က မဟာချိုင့်မှာရှိတဲ့ safe house ကိုဖုန်းဆက်လိုက်တယ်။

အဲဒီ safe house ဟာ လူကုန်ကူးခံရတဲ့အမျိုးသမီးတွေကို ကူညီတာပေါ့နော်။ အခုဆို သူ safe house မှာရှိနေပါတယ်။ သူ့ညီမတစ်ယောက်ကလည်း မဲဆောက်ကနေ ထွက်လာတာတည်းက ဘာသတင်းမှ သူမကြားမိဘူး။ ဘာပြဿနာဖြစ် နေလည်း သူမသိဘူး။ ဒီအဖြစ်ပျက်ဟာ ဘန်ကောက်မှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်ပျက်ပေါ့နော်။ အဲဒီ သူဌေးအိမ်ကို အရေးယူဖို့ လည်း သူက လိပ်စာ လည်းမသိဘူး။ ဘယ်မှာနေလည်းသူမသိဘူး။

မိုးသက်နှင့် မိုးသူတို့လို ရောင်းစားခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေ ဘယ်လောက်များများ ရှိနေတယ်ဆိုတာ တိတိကျကျ မသိရ သေးပေမဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံကို ရောက်လာတဲ့ မိန်းကလေးအများစုဟာ သက်ဆိုင်ရာ လူကုန်ကူးပွဲစားကနေတစ်ဆင့် ရောက်လာ ခဲ့တယ်လို့ လေ့လာစစ်တမ်း ကောက်ခဲ့တဲ့ ဘန်ကောက်အခြေစိုက် WCRP ခေါ် အမျိုးသမီးနဲ့ ကလေးအခွင့်အရေးအစီ အစဉ် ဌာနတာဝန်ခံ မိဂျရိုင်းနွန်က အခုလို ပြောပါတယ်။

အဲဒီအမျိုးသမီးတွေဟာ လူကုန်ကူးပွဲစားကနေတစ်ဆင့် ရောက်လာခဲ့တယ်ဆိုတော့ လမ်းခရီးမှာ သူတို့ဒုက္ခအမျိုးမျိုးနဲ့ ကြုံတွေ့ နေရပါတယ်။ တချို့ဆို ဘန်ကောက်နဲ့ မဟာချိုင်ရောက်ဖို့ မဲဆောက်လမ်းက လမ်းလျှောက်ရတယ်။ တော၊ ချို ပုတ်မှာ အိပ်ရတယ်။ တခါတလေ ကိုယ်သွားတဲ့ နေရာရောက်ဖို့ လမ်းမှာ ၇ - ၈ ည အိပ်ရတယ်။ တချို့ကျတော့ မြဝတီ လမ်းသွားမယ် ပြောပြီး ဘုရားသုံးဆူလမ်းရောက်သွားတာလည်း ရှိတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ ပွဲစားတွေက လိမ်လည်နေပါတယ်။

သူတို့အနေနဲ့ ဒီထိုင်းနိုင်ငံကို ရောက်ရှိဖို့အတွက် ပွဲစားနဲ့လာ ရတယ်။ ပွဲစားနဲ့လာရတဲ့ အကြောင်းကတော့ တချို့ဆို တခါမှ မသွားဖူးတော့ သွားမတတ်ဘူး။ တချို့ဆို ငွေကြေးမရှိလို့ ပွဲစား ကငွေထုတ်ပေးပြီး ဟိုရောက်မှ ပြန်ဆပ်ပြောတော့ သွားတယ်။ ကိုယ့်အစ်မယောက်က ဖဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ရဲ့ဆွေမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သူကပွဲစားလုပ်တယ်ဆိုပြီး လိုက်လာတာလဲ ရှိတယ်။ အမျိုး သမီးတွေ ဒီတဖက်နိုင်ငံကို အလုပ်လာလုပ်ရတာဟာ မရှိဆင်း ရဲလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာ လုပ်ဖို့လည်း စားမလောက် ဘူး။ ကိုယ့်အိမ်ရဲ့ စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကိုယ့်သားသမီးရဲ့ အနာဂတ် ကိုယ့်မိဘအတွက် အလုပ်လာလုပ်ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ သူများနိုင်ငံကို အလုပ်လာလုပ်ရပါတယ်။

အမျိုးသမီးတွေဟာ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ၊ အများအားဖြင့် ရောင်းစား ခံနေရပါတယ်။ တချို့ဟာ မဲဆောက်၊ ဘန်ကောက်၊ မဟာချိုင်၊ သုံးဆူ၊ ပီးနမ်း၊ ဆူဖန်းပူရီ၊ ကန်ချနပူရီ၊ မှာလည်း ရောင်းစားခံနေရတာ ရှိနေဆဲလို့ မိဂျရိုင်းနွန်က ပြောပါတယ်။ အမျိုးသမီးနဲ့ ကလေးအခွင့်အရေးအဖွဲ့အနေနဲ့ လူကုန်ကူးခံရတဲ့ အမျိုးသမီးတွေအတွက် သူတို့ လေ့လာစုံစမ်းပြီး သတင်းထုတ်ပေးတယ်။ ငွေကြေးအနေနဲ့ ထောက်ပံ့တာမရှိပါဘူး။ သူတို့ သတင်းယူမယ်။ သတင်းထုတ်မယ်။ ကျန်တဲ့အမျိုးသမီးတွေအတွက် ပညာပေးတယ်။ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး လူတွေ သိဖို့ တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်၊ သုံးလ တစ်ကြိမ်လုပ်တာလည်း ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှိသမျှအနေအထား ရသလောက်အခွင့်အရေး လေးနဲ့လုပ်ရတယ်ဆိုတော့ အကျိုးသက် ရောက်မှု နည်းပါးပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး ပြဿနာ အခက်အခဲတွေနဲ့ တွေ့ကြုံနေရတဲ့အမျိုးသမီးတွေဟာ ရေခြားမြေခြား တပါးနိုင်ငံကို တိုးတက်ကြီးပွားလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ စွန့်စားပြီးလာခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီမှာ အချို့အမျိုးသမီးတွေဟာ လူကုန်ကူးမှု အန္တရာယ်နဲ့ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနိုင်ကျင့်မှု လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာစော်ကားမှုတွေနဲ့ တွေ့ကြုံနေရပါတယ်လို့ ဘန်ကောက်အခြေစိုက် WCRP ခေါ် အမျိုးသမီး နဲ့ကလေးအခွင့်အရေးအစီအစဉ် ဌာနတာဝန်ခံ မိဂျရိုင်းနွန်က ပြောပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ မိခင်နဲ့ ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်းတို့ အမျိုးသမီးရေးရာအဖွဲ့တို့ နိုင်ငံတော်အဆင့်အနေနဲ့ အမျိုး သမီးတွေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တဲ့ တာဝန်တွေ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူကုန်ခံရတဲ့အမျိုးသမီးတွေအတွက် ကာကွယ် တဲ့နေရာမှာ

ထိရောက်မှုနည်းတယ်။ အကယ်လို့ အမျိုးသမီးရေးရာအနေနဲ့ ထိထိရောက်ရောက်လုပ်ဆောင်သွားမယ် ဆိုရင် ဘယ်လိုပဲ ပြောပြော လူကုန်ကူးခံရတဲ့အဖြစ်ကနေ လွတ်မှာပဲ။ လူကုန်ကူးခံရတဲ့လူကို ကာကွယ်တားဆီးဖို့ အတွက် ထိုင်း-မြန်မာနစ်နိုင်းခံ သဘောတူညီချက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကနေပြီးတော့ ထိထိ ရောက်ရောက် အရေးယူ လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိဘူးလို့ မြန်မာအမျိုးသမီးသမဂ္ဂ ပြည်တွင်းစည်းရုံးရေး တာဝန်ခံ မိဆူးပွင့် ကပြောပါတယ်။

အစိုးရတစ်ရပ်အနေနဲ့ကလည်း နိုင်ငံတကာစံချိန်စံနှုန်းတွေကို လက်ခံပြီးတော့ ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ဖို့ အတွက်ဆိုယင် ဒီအမျိုးသမီးလူဦးရေထက်ဝက်ကျော်ရှိတဲ့ ဒီအမျိုးသမီးထုရဲ့ စွမ်းအားကိုပစ်ပယ်မထားဘဲ လျစ်လျူရှုမထားဘဲနဲ့ ဒီအမျိုးသမီးတွေ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး ဘက်ပေါင်းစုံမှာ ထူးထူးချွန်ချွန် ပေါက်ပေါက် မြောက်မြောက် ဖြစ်လာအောင်လို့အတွက် ကြံဆောင်ပေးနိုင်မဲ့ လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ချမှတ်ပြီးတော့မှ ဆောင်ရွက်ရမယ့်အခြေအနေတွေ ရှိပါတယ်။ ပညာပေးမှုတွေလုပ်သွားရင် ဒီစနစ်ကြီးကိုပြိုကျသွားတဲ့ တနေ့မှာ ကျမတို့ အစပြု ပေါ်ထွန်းလာနိုင်အောင် လုပ်နိုင်မယ်လို့ ကျမတို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

အမျိုးသမီးများဟာဘာသာရေးအရသော်လည်းကောင်း ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံအရ သော်လည်းကောင်း ကိုယ်ခန္ဓာ အနေအထားအ ရသော်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်က အားနဲ့ သူရယ်လို့ သတ်မှတ်ထားကြသလို တချို့နေရာမှာယင် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းမှာ ဖယ်ကြည့် ခံနေရပါ တယ်။ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ထုံးစံနဲ့ အမျိုး သမီးတို့ရဲ့အခွင့်အရေးကြား ကွဲပြားခြားနားမှု လေးတွေကို ထိုင်းနိုင်ငံအခြေစိုက် မြန်မာအမျိုး သမီးများသမဂ္ဂ ပြည်တွင်းစည်းရုံးရေးတာဝန်ခံ မိဆူးပွင့် ပြောပြခဲ့တာက။

အိမ်ထောင်ပြုတဲ့အချိန်မှာ အိမ်ထောင်ကွာ ရှင်းတဲ့အခါမှာ ချထားတဲ့ဓလေ့ထုံးစံတွေ ရှိတဲ့အပေါ်မှာ တချို့ဓလေ့ထုံးစံ မှာအိမ် ထောင်ပြုပြီးရင် ကွာရှင်းခွင့်မပြုဘူး။ အယူအဆ မျိုးယုံကြည်ကြတာလည်း ရှိတယ်။ ဒီလိုအနေထားတွေမှာ ဒီအမျိုးသမီးတွေရဲ့ ဘဝကိုထိခိုက်လာတဲ့ အခြေအနေတွေဖြစ်လာတာလည်းရှိတယ်။ နောက်တဖက်မှာ ဒီအစဉ် အလာဓလေ့ထုံးတမ်းတော့ အာရှစံချိန်စံနှုန်းနဲ့ကြည့်မယ်ဆိုရင် အမျိုးသမီးတွေကို ဒီအိမ်ထဲမှာ နေတာ မီးဖိုချောင်ကိစ္စမှာ နိုင်နင်းတာသမီးမိန့်ကလေးဖြစ်ရင် ပညာသိပ်တတ်ဖို့မလိုပါဘူး။ သားယောကျ်ား လေးပဲ အရေးကြီးတယ်ဆိုပြီးတော့ သားယောကျ်ားလေးကို ဦးစားပေးတဲ့အယူအဆတွေ အစွဲအလမ်းတွေ ရှိတယ်။ ဆိုတော့ဒီလိုအယူအဆ အစွဲအလမ်းတွေ ဒီလိုဓလေ့ထုံးတမ်း ယုံကြည်မှုတွေကြောင့် အမျိုးသမီး တွေမှာ ခွဲခြားခံရတဲ့အခြေအနေတွေဖြစ်လာတယ်။

၂၀၀၀ ခုနှစ်ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီကနေချမှတ်ထားတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် (၁၃၂၅)က ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းတွေမှာ အမျိုးသမီးတွေပါဝင်မှုနဲ့ သက်ဆိုင်ပြီးတော့ စံနှစ်တကျချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ဖို့ အာမခံထားပေမဲ့လည်း လက်တွေ့မှာတော့ အကောင်အထည် ဖော်ဘို့ အလှန်းကွာနေဆဲပါဘဲလို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီနဲ့ လူ့အခွင့်အရေး ဆိတ်သုဉ်းနေရတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးပြဿနာကြောင့် ပြည်ပမှာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား အဖြစ် အလုပ်လုပ်နေကြတဲ့ အမျိုးသမီးတွေရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့ဘဝအာမခံချက်အတွက် ရေရာ သေချာမှုမရှိသေးဘူးလို့ အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးလှုပ်ရှားသူတွေက သုံးသပ်ထားပါတယ်။

ပုခက်လွှဲတဲ့လက်ဟာ ကမ္ဘာကိုအုပ်စိုးနိုင်ရမယ်ဆိုတဲ့စကား၊ သာဓကတွေရှိခဲ့ပေမဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ လူ့အခွင့်အရေး ဆိတ် သုဉ်းနေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ယုံတမ်းစကားလိုဖြစ်နေပါပြီ။ ကြပ် တည်းလှတဲ့ လူနေမှုဘဝကြောင့် အမျိုးသမီးတွေ ရဲ့ဘဝဟာ ရေနည်းတဲ့ငါးပမာ တခြားနိုင်ငံတွေမှာ သောင်တင်နေတာ တနေ့တခြား များလာပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ဘဝကို မှှင့်တင်ဘို့ စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်ဘို့ဟာ မရေမရာပြဿနာတွေက ဆီးကြိုနေပါတယ်။ နေပူကြိုကြိုထဲမှာ ပန်းကလေး များဟာအားခဲပြီး ပွင့်နေရတော့ သူတို့အတွက် ဘဝလုံခြုံမှုဆိုတဲ့ အရိပ်အာဝါသတခုခုတော့ ရှိစေချင်ပါတယ်။

*****

အလုပ်အကိုင်ရှားပါးလာမှုကြောင့် မဲဆောက်မှ အလုပ်သမားများ ထိုင်း-လာအို နယ်စပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာကြ

ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့ကို လာရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြတဲ့ မြန်မာအလုပ်သမားအချို့ဟာ အလုပ်အကိုင် ရှားပါးလာခြင်းနဲ့ လုပ်အားခနည်းပါးခြင်းတို့ကြောင့် ထိုင်း-လာအိုနယ်စပ်ဖြစ်တဲ့ ခွန်ကယ်မြို့ကို သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ရန် ကြိုးစားနေကြပါတယ်။

ခွန်ကယ်မြို့ကဆီးကြိုနေတဲ့ အလုပ်အကိုင်များကတော့ ပိုက်လုပ်ငန်း (ဝါးဖမ်းခြင်း)၊ ကြက်ခြံလုပ်ငန်း၊ လှေချင်း (အသားလုံး) လုပ်ငန်းစသည့် စက်ရုံများဖြစ်ပြီး လုပ်အားခအဖြစ်ရရှိမှာကတော့ ကြက်ခြံအလုပ်ကိုနှစ်သက်ပါက နေ၊ စားစရိတ်ငြိမ်း တလကို ထိုင်းဘတ်ငွေ ၄၅၀၀ ရရှိမည်ဟု သိရပြီး၊ ပိုက်လုပ်ငန်းနဲ့ လှေချင်းလုပ်ငန်းတို့အား လုပ်ကိုင်လိုပါက နေ့စားခအဖြစ်တနေ့ကို ဘတ်ငွေ ၁၇၀ ရရှိမှာဖြစ်တယ်လို့သိရပြီး အချိန်ပိုလုပ်ရမည်ဆိုပါက တနာရီကို ဘတ် ၂၀ ရမှာဖြစ်တယ်လို့ သိရပါတယ်။

ခွန်ကယ်မြို့ကိုသွားပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့ပြင်ဆင်နေတဲ့ မြန်မာအလုပ်သမားတယောက်ကတော့ "အလုပ်ရှင်က အလုပ်သမား ၁၀၀ ကျော်ခေါ်ထားပြီးပြီဖြစ်တဲ့အကြောင်းနဲ့ သူ့အပါအဝင် နောက်ထပ် အလုပ်သမား ၁၂၀ ခေါ် ယူဦးမှာဖြစ်တဲ့အကြောင်း ပြောပါတယ်။ အဲဒီလို ခွန်ကယ်ကိုသွားပြီး အလုပ်လုပ်ဖို့အတွက်ကတော့ ကုန်ကျ စားရိတ်စုစုပေါင်း ဘတ်တစ်သောင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကုန်ကျငွေကိုလည်း ချက်ချင်းပေးရန်မလိုဘဲ အလုပ်လုပ် ကိုင်နေရင်းနဲ့ဘဲ လုပ်အားခထဲက ဖြတ်တောက်လျှော့ပေါ့သွားမယ်လို့လဲ ပြောပါတယ်။

လတ်တလောမှာ မဲဆောက်ကနေ ခွန်ကယ်ကိုသွားပြီး အလုပ်လုပ်မယ့်သူတွေအနေနဲ့ သူဌေးဆီ စာရင်းပေး သွင်းပြီးတဲ့နောက် ၃ လသက်တမ်းရှိတဲ့ အလုပ်သမားလက်မှတ်ကို အလုပ်ရှင်မှ လုပ်ပေးနေပြီး မသွားရခင် စပ်ကြားမှာလည်း နေစရာ၊ စားစရာများ စီစဉ်ပေးထားတယ်လို့ သိရပါတယ်။ နေစရာရှိပြီးသူတွေကိုတော့ စား စရိတ်အဖြစ် တရက်အတွက် တယောက်ကို ဘတ် (၄၀) ပေးထားကြောင်းလည်း ပြောပါတယ်။

"ကျနော်တို့မဲဆောက်ကိုရောက်တာ နာဂစ်အပြီး သိပ်မကြာခင်က ရောက်တာပါ။ အခုအချိန်ထိ ဘာအလုပ်မှ မယ်မယ်ရရမရှိသေးပါဘူး။ ပျိုးနှုတ်၊ စပါးရိတ်၊ ပန်းရံလည်းလုပ်ရပါတယ်။ ပဲလည်း ရိတ်ရတယ်။ စက်ရုံလည်း လုပ်ဖူးတယ်။ အလုပ်တွေစုံနေပါပြီ။ ငတ်တလှည့်၊ ပြတ်တလှည့်နဲ့ နေဖို့စားဖို့တောင် အနိုင်နိုင်ပါပဲ။ မြန်မာပြည် ကို ဝေပွန်ပို့ဖို့ဆိုတာ တွေးတောင်မတွေးနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် အခုလိုအခွင့်အရေးပေါ်တုန်း သွားဖို့ စီစဉ်ရ တာ။ ဟိုရောက်မှ ဖြစ်ချင်ရာဖြစ်၊ ဟိုရောက်နေတဲ့ သူငယ်ချင်းက ပြောတာကတော့ တနေ့ကို အချိန်ပို နှစ်နာရီ လုပ်ရတယ်ပေါ့။ အဲဒီအချိန်ပိုနှစ် နာရီလုပ်ခကို ကျနော်တို့အတွက် ကုန်ကျစားရိတ်အဖြစ် တနှစ်ဖြတ်မယ်လို့ ပြောတယ်။ ဒီမှာထက်တော့ သာမှာပဲဆိုပြီး လင်မယားနှစ်ယောက်စလုံး သွားဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာ"လို့ ပြောပါ တယ်။

သူတို့မောင်နှံမှာက သမီးငယ်လေးတယောက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှာ အဘွားဖြစ်သူနဲ့ ထားခဲ့ရတာပါ။ အမျိုးသမီး ဖြစ်သူက မြန်မာနိုင်ငံမှာတော့ ကျောင်းဆရာမအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သူဖြစ်ပြီး အမျိုးသားကတော့ ဒုတိယနှစ် အထိ တက္ကသိုလ်ပညာကို သင်ကြားနေရာက စားဝတ်နေရေး အခက်အခဲများနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့အတွက်ကြောင့် မဲဆောက်ကို ထွက်လာခဲ့ကြပြီး အခုလို ခွန်ကယ်အထိ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ဖို့ စွန့်စားဆုံးဖြတ်လိုက်ကြ ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

*****

စုတ်ချက်ကြမ်းကြမ်း မဲဆောက်

(က)

ကျနော် သူနှင့် လူချင်းမတွေ့ဖြစ်ကြသည်မှာ.... ဆယ်နှစ်ခန့်ပင်ရှိပြီ။ သူက ... မွန်ပြည်နယ် ကျိုက်ကော် သိမ်ဆိပ်ဘက်ကဖြစ်သည်။ သူ့အသားအရည်က ဖြူဖြူ.... အလုံးအထည်က သေးသေးညှပ်ညှပ်ပင်...။ ပဒို၊ မြန်မာ ကပြားဟု ထင်ရသည်။ ဆံပင်အား တိုတိုညှပ်ထားသဖြင့် သူ၏ လေးထောင့်ကျကျ မျက်နှာက ပို၍ပေါ်နေသည်။ ထိုင်းလယ်သမားအင်္ကျီ ညိုညိုပြာပြာ အရောင်အဆင်းအား အမြဲလိုလို ဝတ်ဆင်ထားတတ်သည့် သူ့အား ကျနော်က 'အာဇာနည်ကချန်မလောင်း' ဟူ၍ ထိုင်းလူထုခေါင်းဆောင် ချန်မလောင်းနှင့် ရေနံမြေမှ အာဇာနည်က သခင်ဖိုးလှကြီးအမည်နှစ်ခုအား တွဲ၍ခေါ်၏။ သူကမူ ကျေနပ်နှစ်သက်စွာနှင့် ပြုံး၍သာနေသည်။

သူက... ထိုင်းသို့ ၁၉၉၃-၉၄ ခုနှစ်ဝန်းကျင်ကတည်းကရောက်ခဲ့ပြီး မဲဆောက်၊ သာဆောင်ရန်း၊ ဖုတ်ဖ၊ မဲဟန်ဆောင်၊ အတာ စသည့် ထိုင်းမြို့များ၌ အလုပ်စုံ လုပ်ခဲ့ဖူးသည့်အတွက် ထိုင်းဘာသာစကားအား ထိုင်း တစ်ယောက်ကဲ့သို့ပင် ပြောနိုင်၏။ မြန်မာပြည်၌ အတန်းပညာ ဆယ်တန်းအောင်မြင်သည့်အထိ သင်ကြားခဲ့ပြီး.... အဝေးသင်ပညာအား ဆက်၍သင်ယူရင်း.... ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တက်၍ အလုပ်လုပ်ကိုင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ကျနော် သူနှင့် စတွေ့၍ သိရှိခဲ့သည်က လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်ကျော်ခန့်က ဖြစ်သည်။

၁၉၉၇ခုနှစ်..။

ကျနော် ထိုင်းသို့ ထွက်ခဲ့ပြီး ကယ်ရီကပင် ကျနော့်အား မဲဆောက်ရှိ 'ယူနီအိုးရှင်း' အထည်ချုပ်စက်ရုံတွင် အလုပ် သွင်းပေး၏။ မော်တာအထည်ချုပ်အလုပ်က ကျနော့်အတွက် ခက်လွန်းလှသည့်လုပ်ငန်း။ ကျနော်က ကြံတောင် သူ...။ ကျနော့်မိဘများကလည်း ကြံတောင်သူများပင်...။ ငယ်စဉ်ကတည်းက ကျနော် ထိတွေ့သိရှိ ကြီးပြင်းခဲ့ရ သည်က.. ကြံစိုက်မည်။ ကြံခုတ်မည်။ ကြံစည်းမည်။ ပြီးလျှင် သကြားစက်သို့ လှည်းနှင့်တိုက်၍ ကြံသွင်းမည်။ ဤသည်ပင်... ကျနော်သိရှိ ကျွမ်းဝင်ခဲ့သည့်အလုပ်....။ တခါတရံတွင်မူ သကြားစက်သို့ တာဝန်ကျေကြံသွင်းပြီး ပိုလျှံသည်တို့အား ကြံသကာချက်သည်တို့လည်းရှိ၏။ ဤအခါများတွင် ကျနော်က မီးထိုးပေးရ၏။ မိုးပြဒယ် အိုး... လေးလုံး... ငါးလုံး ဆက်၍ မီးထိုးရခြင်းဖြစ်သည်။ အစွန်ဆုံးတွင်ရှိသည့် ဒယ်အိုးအား ဆူပွက်သည်အထိ မီးထိုးရသည်မှာ မလွယ်....။ ချွေးပြိုက်ပြိုက်ကျရသည်။

ထားတော့...။ နောက်ဆုံး ကျနော် ကြံတောင်သူ တစ်ယောက်ဘဝနှင့်ပင် ကြံခင်းအလယ်၌ ဘဝအား အဆုံး သတ်မည်လား။ ဒါမှမဟုတ်.... ဘာလုပ်မလဲ....။ ကျနော့်၏ အတန်းပညာကလည်း မယ်မယ်ရရ မရှိ။ ရှိသည်ပဲ ထားဦး... ကျနော်တို့မြို့လေးအတွင်း ကြည့်မိတော့ ဘွဲ့ဒီဂရီရရှိခဲ့ကြသည့် သူများပင်လျှင်.... မူလတန်းပြဆရာ လုပ်လား လုပ်ရဲ့...။ စာရေးစာချီ လုပ်လားလုပ်ရဲ့...။ အချို့ကျတော့လည်း... ချဲ ရောင်းနေကြပြန်၏။ ဤတွင် ကျနော် ဘာလုပ်မလဲ။ နောက်ဆုံးတော့... ထိုင်းသို့ ထွက်ခဲ့မိသည်ပင်။

'ယူနီအိုးရှင်း' စက်ရုံတွင် အလုပ်စဝင်ရန် ပထမ အင်တာဗျူး၏။ ပြီးလျှင်... မော်တာစက်အား ချုပ်ပြရသည်။ ဤ တွင် ကျနော် သူနှင့် စတင် တွေ့ဆုံမိခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုင်းတစ်ယောက်က ကျနော့်အား ထိုင်းလိုမေး၏။ သူက မြန်မာလို ဘာသာပြန်ပေး၏။ အစမ်း မော်တာချုပ်ပြတော့လည်း သူကပင် အဆင်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ ၏။ ဤမှစ၍ သူ့အား ကျနော်စ၍ သိကျွမ်းခဲ့၏။

(ခ)

ယူနီအိုရင်း အထည်ချုပ်စက်ရုံတွင် ကျနော်က အထည်ချုပ်သမား... သူက ကျနော်တို့ လိုင်း၏ လိုင်းဝဏ္ဏ...။ လိုင်းဝဏ္ဏ ဆိုသော်လည်း သူက အခြား ထိုင်းဝဏ္ဏများကဲ့သို့ မဟုတ်။ ကျနော်တို့နှင့် အတူပင် ရင်းရင်းနှီးနှီး နွေး နွေးထွေးထွေး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များကဲ့သို့ပင် အလုပ်အားလုပ်၏။ မှားလျှင် စိတ်ရှည်လက်ရှည်နှင့်ပင် ရှင်းပြ၏။ သူတင်မက... ကျနော်တို့ စက်ရုံ၏ မန်နေဂျာအမျိုးသမီးကလည်း အလုပ်သမားများအပေါ် နားလည်မှုရှိ၏။ နားလည်မှုဟူသည်က အလုပ်သမားများ၏ ခံစားခွင့်၊ လုပ်ခနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးအား နားလည် သဘော ပေါက်၍ စာနာခြင်းဖြစ်သည်။ မန်နေဂျာကြီးကလည်း ထိုင်းမဟုတ်။ အလုပ်ရုံပိုင်ခွင့်နှင့်အတူ ထိုင်ဝမ်က ပါလာသည့် တရုတ်အမျိုးသမီးကြီးဖြစ်၏။ ထိုစဉ်က ညစဉ် (၁၁)နာရီအထိ O.T (အချိန်ပို)ဆင်းရ၏။ လုပ်ခ ကလည်း တစ်လလျှင်... နှစ်ထောင့်ငါးရာ၊ သုံးထောင်လောက်ရသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်က နှစ်ထောင့်ငါး ရာ သုံးထောင်သည် မက်လောက်သည့် မြန်မာအလုပ်သမားတစ်ယောက်၏ ဝင်ငွေဟု ဆိုရမည်။ ယူနီအိုရင်း တွင် တစ်နှစ်လောက်လုပ်ပြီး မဟာချိုင်သို့တက်ရန် အဆက်အသွယ်ရ၏။ အဆက်အသွယ်ကလည်း ကျနော်တို့ မြို့ကပင် ဖြစ်သည်။ ဤတွင် ကျနော် ယူနီအိုရင်းမှထွက်ပြီး မဟာချိုင်သို့ တက်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ခုနှစ်...။ ဤမှစ၍ သူနှင့်ကျနော် ကွဲသွားခဲ့ကြ၏။

(ဂ)

မဟာချိုင်ခရီးက... ကျနော်အတွက် အဆင်မပြေခဲ့...။ ချုပ်ရပါမူ နောက်ဆုံး... အဖမ်းခံရပြီး မြဝတီသို့သာ ရောက်ခဲ့ရ၏။ မြဝတီတွင် တစ်ပါတ်ခန့် သောင်တင်နေပြီး မဲဆောက်သို့ ပြန်ကူးခဲ့၏။ မဲဆောက်သို့ ပြန် ရောက်ပြီး မဲကုရီ 'ဘွန်ချိုင်း' ရုံတွင် အလုပ်ပြန်ဝင်၏။ နှစ်တွေကြာခဲ့၏။ သူနှင့်က လူချင်းပြန်မတွေ့တော့...။

ယခုပြန်တွေ့တော့... မဲဆောက် အချုပ်ထောင်အတွင်း၌...။ သူလည်း တရားမဝင် ဝင်ရောက်မှုနှင့် ထိုင်းအချုပ် ထောင်သို့ ရောက်နေ၏။ ကျနော်သည်လည်း... ဤသို့ပင်။ ထိုင်းထောင်အတွင်း သူနှင့်ကျနော် စကားများ ပြော ဖြစ်ကြသည်။ ရှေ့ဟောင်းနှောင်းဖြစ်များ...။ သူတို့၏ 'ယူနီအိုရင်း' တိုက်ပွဲအကြောင်းက ကျနော်တို့ စကားပိုင်း တွင် အချိန်များများ နေရာယူ၏။ ကျနော်ကလည်း 'ယူနီအိုရင်း' အလုပ်သမားဟောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်၍ စိတ်ဝင်စား၏။ သူတို့ဦးဆောင်ခဲ့သည့် 'ယူနီအိုရင်း - ၂၀၀၅' တိုက်ပွဲက စိတ်ဝင်စားစရာလည်း ကောင်း၏။ ပြီး လျှင်... သူတို့၏ ဦးဆောင်မှု၊ အားလုံး၏ ညီညွတ်မှု.....။ စသည်တို့က တိုက်ပွဲအား အောင်ပွဲသို့ ချီစေခဲ့၏။

ကျနော်က... "ဟို ထိုင်ဝမ် မန်နေဂျာကြီးက ကောင်းတယ်မဟုတ်လား...။ ဘာလို့ အခုလိုဖြစ်ရတာလဲ"

"အရင်အမျိုးသမီး မန်နေဂျာက ကောင်းတယ်။ အလုပ်သမားတွေနဲ့လည်း အဆင်ပြေတယ်။ နောက်ပိုင်း အခု မန်နေဂျာအသစ်ကို ထပ်ခန့်လိုက်တယ်။ မန်နေဂျာနှစ်ယောက် ဖြစ်သွားပြီး သူတို့အချင်းချင်း အာဏာလုတာ လည်း ပါတာပေါ့။ နောက်ဆုံးမှာ ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ မန်နေဂျာအမျိုးသမီးကို ချောက်တွန်းပြီး အလုပ်ပြုတ် အောင် လုပ်လိုက်တယ်။ ကျန်ခဲ့တဲ့ ထိုင်း မန်နေဂျာအမျိုးသမီးက တဖြည်းဖြည်းနဲ့ အလုပ်သမားတွေကို နှိပ်ကွပ် လာတယ်။ အလုပ်သမားတွေကို သူကိုယ်တိုင် ဖြုတ်ပစ်တာလည်းရှိတယ်။ အရင်ကလစာ လေးထောင်လောက် ရတဲ့သူက သူ့လက်ထက်မှာ နှစ်ထောင်လောက်ပဲ ရတော့တယ်။ စည်းကမ်းတွေကလည်း ပိုပြီးတင်းကျပ်လာ တယ်။ ကြာတော့ အလုပ်သမားတွေက မခံနိုင်တော့ဘူး။ အထည်ကောက် ဈေးနှုန်းတွေလည်း လျော့လာတယ်။ ဒါပေမယ့် သည်းခံပြီး ဆက်လုပ်နေကြတာပဲ။ ပြောရင်လည်း ပြောတဲ့သူကို အလုပ်ဖြုတ်ပစ်တယ်။ ဟိုတုန်းက အလုပ်သမားတွေထဲမှာလဲ မညီကြသေးဘူးလေ...။ လက်သည်းဆိတ်မှ လက်ထိပ်နာဆိုသလိုပဲ ရှိကြတာကိုး..."

သူ့စကားက ပြတ်သွား၏။ ခရာတွက်သံကြောင့် ကျနော်နှင့် သူ့စကားပြောနေရာမှ ထလိုက်ကြသည်။ ညနေ ထမင်းစားချိန်ရောက်ပြီ။ မဲဆောက်ထောင်ထဲတွင်က... ညနေ -၃နာရီ ထိုးလျှင် ထမင်းကျွေးပြီ။ ထမင်းစား ဆောင်သို့ တန်းပြီး သွားကြရသည်။ မဲဆောက်ထောင်အတွင်း ထမင်းဟင်းက... အသားငါး ရေလုံပြုတ်နှင့် ဆန်လုံးညို ထမင်း...။ ကျနော်နှင့်သူ လူတန်းကြီးအတွင်းဝင်၍ တန်းစီပြီး ထမင်းစားဆောင်သို့ သွားကြ၏။ ထမင်းစားပြီးသည့်နောက် ကျနော်တို့အားလုံး လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပင် နေ၍ရသည်။ အလုပ်မရှိ၊ ဘုတ်မရှိ။ ဟို စုစု သည်စုစုနှင့် စကားပြောကြ၊ ဆေးလိပ်သောက်ကြနှင့်...။ ကျနော်က ယူနီအိုးရှင်းအကြောင်း ဆက်၍မေး သည်။

"ပြဿနာ စဖြစ်ဖို့ အကြောင်းဖန်လာတာကတော့ သင်္ကြန်မတိုင်မီ သုံးလပိုင်းလောက်မှာ အလုပ်ကပါးတော့ ကျနော်တို့ ခွင့်ယူကြတယ်။ ခွင့်ယူတဲ့အချိန်မှာ ဒုမန်နေဂျာက အမှိုက်ကောက်ခိုင်းတယ်။ စက်ရုံနဲ့ မဆိုင်တဲ့ လမ်း ပေါ်က အမှိုက်တွေပါ လိုက်ကောက်ခိုင်းတယ်။ အဲဒီတော့ လူတွေက မခံနိုင်...။ ပြန်ပြောတော့ မလုပ်နိုင်ရင် ထွက်သွားလို့ ပြောတယ်။ သူ့အထက်က မန်နေဂျာကို အကြောင်းကြားတယ်။ စည်းကမ်းဖောက်တယ်ပေါ့။ မန်နေဂျာက ကျနော်တို့ကို ခေါ်ဆူပြီး နောက်တစ်ခါ အဲဒီလိုမလုပ်ပါဘူးလို့ လက်မှတ်ထိုးခိုင်းတယ်။ အစာတော့ မကြေဘူးပေါ့။ မခံနိုင်ကြဘဲအထဲမှာ တကြိတ်ကြိတ်နဲ့ ဖြစ်နေကြတာပေါ့။ နောက်ပြဿနာဖြစ်တာက သင်္ကြန်ကို နှစ်ရက်ပဲ ပိတ်မယ်လို့ ပြောတယ်။ လစာကိုလည်း (၁၃)ရက်နေ့မှ ထုတ်ပေးမယ်လို့ ပြောတယ်။ ကျနော်တို့က အလုပ်သမားအခွင့်အရေး အပြည့်အဝပေးဖို့ တောင်းဆိုတယ်။ အထည်ကောက်ဈေးနှုန်းတွေ တိုးပေးဖို့၊ တိုးမပေးနိုင်ရင် လစာအဖြစ်ပြောင်းပေးဖို့၊ သင်္ကြန်ဟာ ကျနော်တို့ရဲ့ ဘာသာရေးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ပိတ်ရက် ဖြစ်လို့ ပိတ်ပေးဖို့ တင်ပြတယ်။ သင်္ကြန်မတိုင်ခင် လစာလည်း ထုတ်ပေးတယ်။ သင်္ကြန်ကိုလည်း ပိတ်ပေးလိုက် တယ်။ လစာကိစ္စ၊ ဈေးနှုန်းကိစ္စနဲ့ စည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာတွေကို သင်္ကြန်ပြီး (၁၈) ရက်နေ့မှ ဆက်ပြီး ဆွေးနွေး မယ်လို့ ပြောတယ်။ (၁၈)ရက်နေ့ကျတော့ ကျနော်တို့ (၃)ယောက် ရုံးခန်းကို သွားပြီးမေးတယ်။ လစာထဲက ဘာ တွေ ဖြတ်တောက်ထားလည်းဆိုတာလည်း သိချင်တယ်။ တိုးပေးဖို့ ပြောတယ်။ သူက ကျနော်တို့ စက်ခန်းထဲ လိုက်လာပြီး အစည်းအဝေး လုပ်တယ်။ သူ ဒီစက်ရုံမှာ လုပ်လာတာ (၆)နှစ်ရှိပြီ၊ ဒီလိုတစ်ခါမှ မဖြစ်ခဲ့ဘူးလို့ ပြောတယ်။ ဒါကြောင့် သူ မလိုက်လျောနိုင်ဘူးလို့ ပြောတယ်"

သူကပြောရင်းနှင့် စိတ်အားထက်သန်လာဟန်ရှိ၏။ သူတို့၏ တိုက်ပွဲက မဲဆောက်အလုပ်သမားသမိုင်းတွင် ကဗျာတွင်လောက်သည့် တိုက်ပွဲသမိုင်း...။ သူက... စကားအားရပ်ရင်း... ပွတ်ချွန်အား လိပ်၍ဖွာ၏။ ကျနော် က သူတို့ သပိတ်သမားတို့ နေထိုင်ရေးနှင့် ပါတ်သက်၍ မေးသည်။ ပြီးလျှင်... ထိုင်းရဲ၊ ထိုင်းလူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး တို့နှင့် ပတ်သက်၍ မေးမိ၏။

"အလုပ်ခန်းက ထွက်လာပြီး အဆောင်မှာ သွားနေကြတယ်။ ထမင်းကားလာတော့ ထမင်းတွေကို ရုံးခန်းထဲ ယူ သွားပြီး မင်းတို့ကို တစ်ယောက်မှ မကျွေးဘူးလို့ ပြောတယ်။ အချိန်က (၁၂)နာရီ ထိုးနေပြီ။ စက်ရုံ တစ်ရုံလုံးနီး ပါး အဝတ်တစ်ထည် ကိုယ်တစ်ခုနဲ့ ထွက်လာကြတာ။ လူ (၁၆၀)လောက်ရှိတယ်။ စက်ရုံရှေ့ လမ်းမပေါ် ရောက် လာတယ်။ စက်ရုံထဲမှာ ဝဏ္ဏလောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ သူတို့က ကြားလူဆိုတော့ လိုက်ထွက်လို့ မရဘူး။ လမ်းပေါ် မှာ (၂)နာရီနီးပါးလောက် ရပ်နေရတယ်။ နောက်တော့ ကျောင်းသစ်မှာ ကျနော်တို့လူတွေ နေရာချပြီး ညနေ (၄) နာရီလောက်မှာ အလုပ်သမားကာကွယ်ရေးရုံးကို ကျနော်နဲ့ ကိုမောင်မြင့်တို့ သွားတိုင်ချက်ဖွင့်တယ်။ ကျနော်က ပြဿနာကိုပြောပြပြီး အလုပ်သမား (၁၅၂)ယောက် ဘုန်းကြီးကျောင်းကို ရောက်နေကြောင်းပြော တော့ အလုပ်သမားကာကွယ်ရေးရုံးက သူတို့သိပြီးပြီလို့ ပြောတယ်။ ဘယ်လိုသိလဲမေးတော့ အခုပဲ စက်ရုံ မန်နေဂျာရောက်လာပြီး သူမောင်းထုတ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်သဘောနဲ့ကိုယ် ထွက်သွားကြတာလို့ ပြောသွား တယ်။ ဆန္ဒပြတာလို့လည်း ပြောသွားတယ်။ ရုံးကို ကျနော်တို့က အမှုဖွင့်ဖို့လာတာလို့ ပြောတော့ သူတို့ အမှုဖွင့် ပေးလိုက်တယ်။ ရုံးကနေပြန်ရင် စက်ရုံပြန်သွားလိုက်ပါ။ မန်နေဂျာက သူနဲ့ဆွေးနွေးဖို့ မှာသွားတယ်လို့ ပြော တယ်။ မန်နေဂျာနဲ့ ဆွေးနွေးဖို့

ကိုယ်စားလှယ် (၁၀)ယောက်ပဲ သွားကြတာ။ စက်ရုံကို ရောက်တော့ (၃) ယောက်ပဲ ဝင်ခွင့်ပေးလို့ ကိုမောင်မြင့်ရယ်၊ ကိုလှကြည်ရယ်၊ ကိုနန်းရယ် သုံးယောက်ပဲ မန်နေဂျာနဲ့ တွေ့ရ တယ်။ စက်ရုံထဲရောက်ရော မန်နေဂျာက သူတို့သုံးယောက်ကို ဓါတ်ပုံရိုက်တယ်။ ပြီးလည်းပြီးရော သူမခေါ် ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ လာတာလည်း ဆိုပြီး မောင်းထုတ်တယ်။ သူတို့ ဓါတ်ပုံရိုက်ချင်လို့ ညာခေါ်တာမှန်း အဲ့ဒီတော့မှ သိတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနဲ့ ရဲတွေ ထောက်လှမ်းရေးတွေ ရောက်လာတယ်။ မဲ ဆောက် သတင်းဌာနက ဖြစ်ရပ်ကို မေးသွားတယ်။ ရဲကလည်း အလုပ်သမားလက်မှတ်တွေ ထုတ်ပြတော့ မဖမ်းဘဲ ပြန်သွားတယ်”

သပိတ်ကာလအတွင်း သပိတ်သမား (၁၅၂)ယောက်၏ စားဝတ်နေရေးက အရေးတကြီး ဖြေရှင်းနေကြရသည့် ပြဿနာတရပ်ပင်...။ တနေ့လျှင်... ဆန်တစ်အိတ်ကုန်၏။ ဟင်းရိမ်းက ဘတ် (၅၀၀)သည် အနည်းဆုံး...။ သူ သည် ဤအကြောင်းများအား ပြောရင်း... အောင်မြင်ခဲ့သည့်သပိတ်အတွက် ကျေနပ်နေသည့်ဟန်က သူ၏ မျက်ဝန်းအစုံ၌ အထင်းသား...။ သူ့မျက်ဝန်းများက လင်းလင်းလက်လက်...။ ပြီးလျှင်....။

“အမှုကို ရုံးတင်လိုက် တော့ မန်နေဂျာက လာပြီးညှိတယ်။ ဥပဒေသတ်မှတ်ထားတဲ့အတိုင်း လစာကိုပေးမယ်။ ဒါပေမယ့် အဆောင်နေ ခ ဖြတ်မယ်။ ထမင်းဖိုး ဖြတ်မယ်။ တခြားခေါင်းစဉ်မရှိဘဲ ဖြတ်တောက်မှာနဲ့ ဘာနဲ့ဆိုရင် ဘာမှမထူးဘူး။ တစ်လ ဘတ် (၁၀၀၀) လောက်ပဲ ကျန်မယ်။ ကျနော်တို့ လက်မခံကြဘူး။ အမှုကို ဆက်ရင်ဆိုင်မယ်ဆိုပြီး ရင်ဆိုင်ကြ တယ်”

“(၁၃၊ ၆၊ ၀၅) ရက်နေ့မှာ အလုပ်သမားရုံးကို သွားရတယ်။ ဒီကြားထဲ သူဌေးနဲ့ တခါတွေ့ပြီး ဆွေးနွေးတော့ ကိုယ်စားလှယ် (၁၀)ယောက်ကိုပဲ တောင်းဆိုတာတွေပေးမယ်။ ကျန်တဲ့လူတွေကို မပေးဘူးပြောတယ်။ ကျနော် တို့က ဒါကိုလက်မခံဘူး။ (၂၀၊ ၇၊ ၀၅) ရက်နေ့က အမိန့်ချလိုက်တာ။ စာရွက်ကို ကျနော်လက်မှတ်ထိုးပြီး ယူခဲ့ တယ်။ သိန်း (၂၀)နီးပါးရမယ်လို့ ပါတယ်။ ဒါကို (၁၅) ရက်အတွင်း အကြောင်းပြန်ရမယ်လို့ ပြောတယ်။ (၈၊ ၈၊ ၀၅) ရက်နေ့မှာ ပြန်လာဖို့ ချိန်းတယ်။ မကျေနပ်လို့ရှိရင် သူဌေးဘက်ကရော အလုပ်သမားတွေဘက်ကပါ အမှုဆက်တက်လို့ရတယ်လို့ ပြောတယ်”

“ကျနော်တို့တိုက်ပွဲက... ‘သပိတ်နဲ့ တရားရုံး’ တပြိုင်တည်း တိုက်ရတဲ့ တိုက်ပွဲပါ။ နောက်ဆုံးတော့ ကျနော်တို့ အလုပ်သမားတွေရဲ့ မှန်ကန်တဲ့တိုက်ပွဲဟာ အောင်မြင်ခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ” သူသည် စကားအားနား၍ အဝေး သို့ ဝေး၍နေ၏။ သူမြင်နေရသည်က မဲဆောက်ထောင်၏ နံရံအုပ်ရိုးကြီးများ...။ ပြီးလျှင်....။

“ကျနော်တို့ အလုပ်သမားတွေအနေနဲ့ ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို ကိုယ်တိုက်ယူမှရမယ်။ ကိုယ်ဗိုက်နာရင် ကိုယ် ဆေး သောက်မှ ကိုယ်ပျောက်မှာလေ။ ကျနော်တို့ အလုပ်သမား အခွင့်အရေးတွေက အများကြီး ချိုးဖောက်ခံနေရတာ ဆိုတော့ ကိုယ်တိုင်တိုက်ယူမှပဲရမယ်လို့ ပြောချင်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ကျတဲ့အထိ တိုက်စေချင်တယ်”

သူ့စကားက... အားမာန်အပြည့်... ကျနော်သူ့အား ကြည့်မိ၏။ လေးထောင့်စပ်စပ်မျက်နှာတွင် ကတုံးစထောက် ဆံပင်နှင့်သူသည် ‘အာဇာနည်က ချန်မလောင်း’ ပင်...။ ခရာတွက်သံအား ကြားရ၏။ ထောင်ပိတ်ချိန်ခရာ...။ သူနှင့်ကျနော် ထိုင်ရာမှ ထလိုက်ကြ၏။ သူလည်း... သံတိုင်ကြားအခန်းတွင်သို့ သွားရတော့မည်...။ ကျနော်လည်း... သံတိုင်ကြားသို့...။ မဲဆောက်သည် ဤသို့နှင့်ပင် စုတ်ချက်ကြမ်းကြမ်းအား ချယ်နေ၏။

*****

ရောင်းစားခံရသည့် ကချင်လူငယ်များ ပြန်လည်လွတ်မြောက်

Wednesday, 25 November 2009 15:13 ရှောင်ဆန့်

တရုတ်နိုင်ငံဘက်သို့ ရောင်းစားခံရသည့် ကချင်ပြည်နယ် မိုင်ဂျာယာန် ဒေသမှ လူငယ် ၃၁ ဦးသည် ဒေသခံ အာဏာပိုင်များ၏ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ယခုလဆန်းတွင် ပြန်လည် လွတ်မြောက်လာ ကြောင်း သိရသည်။

ယခု ရောင်းစားမှုသည် ယင်းဒေသမှ ပထမဆုံးအကြိမ် လူငယ် ယောက်ျားလေးများ လူကုန်ကူးခံရခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့သည် အသက် ၁၆ နှစ်မှ အသက် ၂၀ အတွင်း ရှိသူများ ဖြစ်သည်ဟု မိသားစုဝင်များ အပါအဝင် နီးစပ်သူများက ပြောဆိုသည်။

"သူတို့ သူငယ်ချင်း တယောက်က တရုတ်နိုင်ငံ ကောင်းတုန်မှာ အလုပ်ပေါ်ပြီး လစာကောင်းတယ် သွားရအောင် ဆိုပြီး ခေါ်သွားတာ"ဟု ရောင်းစားခံရသူ မိသားစုဝင်တဦးက ဧရာဝတီသို့ ပြောသည်။

ယင်း လူကုန်ကူး ခံရသူများတွင် မိုင်ဂျာယာန်ရှိ Economic and Education Development for Youth (ဧဒီယူ) ပညာမြှင့် တင်ရေးအဖွဲ့၏ ထွယ်နိမ်ရှောင် (Htoi Ningshawng) အမည်ရ ဘော်ဒါဆောင်မှ လူငယ် ၃ ဦးလည်း ပါဝင်ကြောင်း ဘော်ဒါအုပ် ဖြစ်သူက ပြောပြသည်။

"အခုလွတ်လာတဲ့ ၃၁ ယောက်ထဲမှာ ကျမတို့ ကလေး ၃ ယောက်ပါတယ်၊ ကျန်တဲ့သူတွေလည်း ကိုယ့်အိမ်ကိုယ် ပြန်ကြပြီ"ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

အဆိုပါ ဧဒီယူ အဖွဲ့သည် ကချင်ပြည် လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ (KIO) က တည်ထောင်ထားသော လူငယ် စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့ဖြစ်သည်။

ယင်းရောင်းစား ခံရသူများသည် တရုတ်နိုင်ငံ ကောင်းတုန် ဒေသရှိ သံစက်ရုံ၊ ကော်ဖြင့် ထုတ်လုပ်သော အိုးခွက်၊ ပန်းကန်၊ ဖွန်း၊ အရုပ်များ ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံများတွင် အလုပ်လုပ်ရကြောင်း သိရသည်။

"လမ်းစရိတ်တွေ အရင်လုပ်ဆပ်ရမယ် ဆိုပြီး လစာကို တလ မုန့်ဖိုးလာက်ရှိတဲ့ ယွမ် ၄၀-၅၀ (ကျပ် ၅,၇၁၄-၇,၁၄၂) လောက် ပဲရတယ်"ဟု အထက်ပါ မိသားစုဝင်က ပြောပြသည်။

မိုင်ဂျာယာန် ဒေသတွင်ပင် ပျမ်းမျှ လုပ်အားခ တလလျှင် ယွမ် ၆၀၀ မှ ၈၀၀ (ကျပ် ၈၅,၇၁၄ မှ ၁၄,၂၈၅) ကြား ရှိသည်ဟု လည်း ဆိုသည်။

ကောင်းတုန် ဒေသရှိ လုပ်အားခ အမှန်မှာ တလလျှင် ယွမ် ၁၂၀၀ မှ ၂၀၀၀ ကြား (ကျပ် ၁၇၁,၄၂၈ မှ ၂၈၅,၇၁၄) ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ယခုကဲ့သို့ လူကုန်ကူးမှုများ ဖြစ်စေရန် ဒေသ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး အခြေအနေ များကလည်း တွန်းအားပေးနေကြောင်း မိုင်ဂျာယာန် အုပ်ချုပ်ရေးရုံး အရာရှိတဦးက ပြောဆိုသည်။

"မိန်းမသားနဲ့ ကလေးတွေကို ရောင်းစားတဲ့အမှု ဖြေရှင်းနေရတာက နယ်စပ်မှာ အလုပ်တခုပါ။ ဒါပေမယ့်

ဒီလိုယောက်ျား လေးတွေ ရောင်းစားခံရတဲ့ အမှုက ကျနော့်ဘဝမှာ ဒါပထမဆုံး ဖြေရှင်းခြင်းပါ။ သူက လူခေါ်ရောင်းစားတာ အကြိမ်ကြိမ်ရှိပြီ။ ဒါပေမယ့် တချို့ကတော့ ပိုက်ဆံရှာရ လွယ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားကြောင့် မိဘတွေကိုယ်တိုင် လာအပ်ထားတာ။ ရောင်းစားတယ် ဆိုပေမယ့် လမ်းစရိတ်နဲ့ အလုပ်ရှာပေး ခလောက်ပဲ ယူထားတယ်ဆိုတော့ ဆုံးမတာ လောက်ကလွဲလို့ ကြီးကြီးမားမား ပြစ်ဒဏ် မရှိပါဘူး”ဟု ၎င်းကဆို သည်။

မိုင်ဂျာယာန် ဒေသရှိ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေးနှင့် လူကုန်ကူးမှု ပပျောက်ရေး လှုပ်ရှားသူ တဦးကမူ “ဒီလိုအမှုလည်း လူကုန်ကူးမှုပါပဲ။ ကျမတို့ အနေနဲ့ တကယ် လက်တွေ့ဖြေရှင်းမယ် ဆိုရင်တော့ ဒါ လူသား အချင်းချင်း ခေါင်းပုံဖြတ်မှုပါ”ဟု ပြောသည်။

၂၀၀၆ ခုမှ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အတွင်း တရုတ်နိုင်ငံသို့ ရောင်းစားခံရသူ ကလေးနှင့် အမျိုးသမီးပေါင်း (၁၂၈) ဦး နှင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် (၄၈) ဦး ရှိသည်ဟု KIO ဗဟို အမျိုးသမီး အဖွဲ့ချုပ်ရုံး(လိုင်ဇာ) ၏ စာရင်းက ဆိုသည်။

လက်ရှိ အခြေအနေအရ ယခု လူကုန်ကူးမှု ပြုလုပ်သူ ၂ ဦးကို မိုင်ဂျာယာန် အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်များက ထိန်းသိမ်းထားကာ အမှုဆက်လက် စစ်ဆေးနေကြောင်း သိရသည်။

http://www.irrawaddy.org/bur/index.php?option=com_content&view=article&id=2186:2009-11-25-08-28-49&catid=1:news&Itemid=2

*****

မေမေသို့ ပေးစာ (၁)

သို့

မေကြီးရေ ...

သား စာရေးလိုက်ပါတယ်။ မေကြီးကော ကျန်းမာရေး ကောင်းရဲ့လား။ သူများနိုင်ငံ တနယ်ကျေးမှာ အလုပ် လုပ်နေရပေမယ့် သားရဲ့စိတ်ကတော့ အိမ်ကိုပဲရောက်နေခဲ့ပါတယ်။ သား လူကြိုနဲ့ အိမ်အတွက် ပစ္စည်းနည်း နည်းရယ်၊ ငွေရယ် ပို့လိုက်ပါတယ်။ အိမ်မှာကော အဆင်ပြေရဲ့ လား ...?။ သားကတော့ ဒီမှာ အဆင်ပြေအောင် နေထိုင် လုပ်ကိုင်နေရတယ်။ ဟိုတရက်က ဈေးသွားဝယ်တော့ လမ်းမှာ ပုလိပ်အဖမ်းခံရတော့ ဘတ် (၂၀၀) ပေးလိုက်ရတယ်။ အဲဒါနဲ့ပဲ ဈေးမဝယ်ရဲဘဲ အိမ်ပြန်လာခဲ့ရတယ်။ ငွေကို နှမြောလိုက်တာ အမေရယ်။ ကိုယ့် နိုင်ငံမှာဆိုရင် အဲဒီလိုဖြစ်မှာမဟုတ်ဘူး။

ဒါပေမယ့် ကိုယ့်နိုင်ငံက စီးပွားရေးမကောင်းတော့ သူများနိုင်ငံမှာပဲ အောက်ကျခံ၊ ပေးတာယူ၊ ခိုင်းတာလုပ်ခဲ့ရ တယ်။ အလုပ်မှာလဲ မန်နေဂျာကဆူလိုက်၊ ဝဏ္ဏက အနိုင်ကျင့်လိုက်နဲ့ အောင့်အီးသည်ခံနေရတယ်။ သားတို့လို မြန်မာပြည်သား အလုပ်သမားတွေကို ရှမ်းသူဌေးတွေက မြန်မာမန်နေဂျာ၊ ဝဏ္ဏ (ခေါင်းဆောင်) တွေနဲ့ပေါင်းပြီး ရသင့်တဲ့လုပ်အားခထက် အဆမတန်နည်းတဲ့ငွေပမာဏနဲ့ ခိုင်းနေတာကို သိရက်နဲ့လည်း လုပ်နေရတာပါပဲ။ အခုလိုရတဲ့လုပ်အားခက မြန်မာပြည်မှာရတဲ့လုပ်အားခထက် ပိုများတော့ ဖြစ်ချင်တာတွေကို အောင့်အီးမျိုသိပ်၊ ဖြစ်သင့်တာကိုပဲ လုပ်ခဲ့ရတယ် 'အမေ'။ အမေ့ရဲ့သားက (၁၀) တန်းတောင်မှ မအောင်ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက လည်း ပညာရေးစနစ်က (အခုထိပါပဲ) (၁၀) တန်းဆိုရင် အပြင်ကျူရှင်ယူနိုင်မှပါ။ သားတို့က ငွေကြေးမတတ်နိုင် တော့ ကျူရှင်မယူနိုင်တဲ့အခါ သားစာမေးပွဲကျခဲ့ပါတယ်။ အခုဆိုရင် သားတို့လို လူငယ်တွေက Internet, Email, Computer စတာတွေ ခေတ်စားနေတဲ့အချိန် မြန်မာပြည်မှာနေတုန်းက သားမသိခဲ့ရတော့ တခေတ် နောက်ကျခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီနိုင်ငံမှာ အလုပ်လာလုပ်တော့မှ လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ အိုင်တီကျောင်းသားများသမဂ္ဂတို့က ပူးပေါင်းဖွင့်လှစ်တဲ့ အခြေခံ

ကွန်ပျူတာသင်တန်းကို တက် ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီသင်တန်းက သားတို့လို မြန်မာပြည်သား အလုပ်သမားတွေကို အသိပညာ၊ ဗဟုသုတတိုးပွားစေ ဖို့အခြေခံပြီး အခမဲ့ စေတနာသက်သက်နဲ့ သင်တန်းတရဖွင့်ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီသင်တန်းကို သားတက်ခဲ့တယ် အမေ။ တခြား ဘာရည်ရွယ်ချက်မှမရှိပဲ စေတနာသက်သက်နဲ့ မြန်မာပြည်သား အလုပ်သမားတွေ အသိပညာ၊ ဗဟုသုတတိုးပွားစေတဲ့ အဲဒီ သင်တန်းဆင်းပွဲလေးဟာ ကြည်နူးစရာ ကောင်းခဲ့တယ်အမေ။ သားအခု အဲဒီ သင်တန်းပြီးခဲ့တယ်။ အဲဒီအတွက် နိုင်ငံတကာမှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အဖြစ်မှန်၊ စစ်မှန်တဲ့သတင်းတွေ၊ ရုပ်ပုံတွေ စတာတွေကို Internet ကနေတစ်ဆင့် ကြည့်ခဲ့ရတယ်။ နောက်ပြီး သားရဲ့ သူငယ်ချင်း အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ လည်း Chatting ကနေတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ခွင့်ရခဲ့တယ်။ နောက်ပြီးတော့ သားတို့အလုပ်သမားတွေရဲ့ ရသင့်ရ ထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို အလုပ်ရှင်သူဌေးတွေက ချုပ်ကိုင်ထားတာ မှန်ပါတယ်။ အဲဒီ သူဌေး၊ မန်နေဂျာ၊ ဝဏ္ဏတွေရဲ့ မတရားမှုလုပ်ရပ်တွေရှိခဲ့ရင် ရင်ဖွင့်တိုင်ပင် အကူအညီပေးဖို့ စာစောင်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေလည်း ရှိပါတယ်။ အဲဒီအဖွဲ့အစည်းက တာဝန်ရှိသူတွေကိုလည်း ညီအစ်ကိုမောင်နှမ ဆွေမျိုးသားချင်းပမာ ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ခွင့်ရတဲ့အတွက်လည်း ရင်မှာနွေးထွေးရပါတယ်။ သားအတွက် စိတ်မပူပါနဲ့ အမေ။ သားက ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်မြေ၊ ကိုယ့်ရေမှာရှိတဲ့ အမေကိုပဲ စိတ်ပူတာပါ။ 'အစိုးရ'ဆိုတဲ့ အစိုးရမရတဲ့ သားတို့နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ အမေရေ။ အခုလာတော့မယ့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအမှီ သားပြန်လာပါမယ်။ သားပြန်လာမယ့်အချိန်ကို စောင့်မျှော်နေတဲ့ အမေကိုမြင်ယောင်ရင်း အဝေးတနေရာက သားကန်တော့လိုက်ပါတယ်။

သားရဲ့ အမေ
ကျန်းမာပါစေလို့ ဆုတောင်း ရင်း ...။
ထွန်းလင်းအောင်

<http://www.eveningstar2009.blogspot.com/>

*****

ဒုက္ခသည်များသတင်း

*****

နာဂစ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး နိုင်ငံတကာ အကူအညီ မလုံလောက်

25 November 2009

နာဂစ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အကူအညီတွေကို အရင်က တောင်းထားတဲ့ ၃ နှစ် စီမံချက်အစား အရေးပေါ် လိုအပ်တဲ့ ဦးစားပေး အစီအစဉ်တွေ အတွက်ကိုပဲ ပေးဖို့ နိုင်ငံတကာကို အာဆီယံ၊ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ မြန်မာစစ်အစိုးရ ပေါင်းထားတဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင် ဗဟိုအဖွဲ့ (TCG) အကူအညီပေးရေး အဖွဲ့က တောင်းဆိုလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၈ သန်း ပေးမယ်လို့ နိုင်ငံတကာက ကတိပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ မုန်တိုင်းဘေးသင့်ဒေသ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး TCG အဖွဲ့ရဲ့ ကူညီခွင့်ကို လာမယ့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လအထိပဲ မြန်မာစစ်အစိုးရက ခွင့်ပြုထားတဲ့အတွက် ရှေ့အနာဂတ်မှာ ဘယ်လိုကူညီမလဲ ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းတွေကိုတော့ ရှာနေကြဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းစုံကို ကိုသိန်းထိုက်ဦးက တင်ပြပေးထားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အတွက် အရင်တုန်းက လာမယ့် ၃ နှစ် စီမံချက်အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၉၁ သန်း လိုအပ်တယ်ဆိုပြီး TCG အာဆီယံ၊ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ မြန်မာစစ်အစိုးရ ပေါင်းစည်းထားတဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင် ကူညီကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့က ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ အခုတော့ အရေးပေါ် ဦးစားပေးရမယ့် လုပ်ငန်းတွေအတွက်ပဲ အကူအညီ တောင်းခံတယ်ဆိုတော့ နိုင်ငံတကာ

အဖွဲ့အစည်းတွေက သူတို့ပေးမယ့် အကူအညီတွေကို ကတိကဝတ် ပြုခဲ့တယ်ဆိုပြီး အာဆီယံ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဆူရင် ပစ်ဆူဝန် (Surin Pitsuwan) က သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ပြောသွားပါတယ်။

နာဂစ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အကူအညီတွေကို အရင်က တောင်းထားတဲ့ ၃ နှစ် စီမံချက်အစား အရေးပေါ် လိုအပ်တဲ့ ဦးစားပေး အစီအစဉ်တွေ အတွက်ကိုပဲ ပေးဖို့ နိုင်ငံတကာကို အာဆီယံ၊ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ မြန်မာစစ်အစိုးရ ပေါင်းထားတဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင် ဗဟိုအဖွဲ့ (TCG) အကူအညီပေးရေး အဖွဲ့က တောင်းဆိုလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၈ သန်း ပေးမယ်လို့ နိုင်ငံတကာက ကတိပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ မုန်တိုင်းဘေးသင့်ဒေသ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး TCG အဖွဲ့ရဲ့ ကူညီခွင့်ကို လာမယ့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဇူလိုင်လအထိပဲ မြန်မာစစ်အစိုးရက ခွင့်ပြုထားတဲ့အတွက် ရှေ့အနာဂတ်မှာ ဘယ်လိုကူညီမလဲ ဆိုတဲ့ နည်းလမ်းတွေကိုတော့ ရှာနေကြဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းစုံကို ကိုသိန်းထိုက်ဦးက တင်ပြပေးထားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အတွက် အရင်တုန်းက လာမယ့် ၃ နှစ် စီမံချက်အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၉၁ သန်း လိုအပ်တယ်ဆိုပြီး TCG အာဆီယံ၊ ကုလသမဂ္ဂနဲ့ မြန်မာစစ်အစိုးရ ပေါင်းစည်းထားတဲ့ သုံးပွင့်ဆိုင် ကူညီကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့က ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ အခုတော့ အရေးပေါ် ဦးစားပေးရမယ့် လုပ်ငန်းတွေအတွက်ပဲ အကူအညီ တောင်းခံတယ်ဆိုတော့ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတွေက သူတို့ပေးမယ့် အကူအညီတွေကို ကတိကဝတ် ပြုခဲ့တယ်ဆိုပြီး အာဆီယံ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဆူရင် ပစ်ဆူဝန် (Surin Pitsuwan) က သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲမှာ ပြောသွားပါတယ်။

<http://www.voanews.com/burmese/2009-11-25-voa4.cfm>

*****

ဧရာဝတီတိုင်းရှိ နာဂစ်ဒုက္ခသည်တွေအတွက် အကူအညီ နည်းပါးနေသေး နန်းခမ်းကယောက် ၂၅ နိုင်ဘာ ၂၀၀၉

ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်းက နာဂစ်မုန်တိုင်းဒုက္ခသည်တွေ အကူအညီရရှိမှု နည်းပါးနေသေးတဲ့အတွက် ဆက်လက် ကူညီကြဖို့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် နာဂစ်ကူညီရေးကော်မတီ နဲ့ ဒေသခံတချို့က နိုင်ငံတကာကို တောင်းဆိုလိုက်ပါတယ်။ ဘိုကလေးမြို့နယ်အတွင်းမှာ အဓိက လိုအပ်နေတဲ့ သောက်သုံးရေသန့် ရရှိမှု၊ တောင်သူလယ်သမားတွေရဲ့ မျိုးစပါး ရရှိမှုနဲ့ လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ထောက်ပံ့မှု အကူအညီရရှိမှုတွေ မလုံလောက်သေးဘူးလို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကြောင့် လာမယ့်အပတ်မှာ သောက်သုံးရေသန့်ရရှိရေး ရေတွင်း၊ ရေကန်တွေ တူးဖော်ပေးမယ့် အစီအစဉ်ကို အဖွဲ့ချုပ်က စတင်တော့မယ်လို့ နာဂစ်ကူညီထောက်ပံ့ရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအုန်းကြိုင်က ပြောပါတယ်။ “ဒီဇင်ဘာလဆန်းမှာ အစီစဉ်တူးပြီး ကူညီပေးဖို့ ဘိုကလေးဘက်ကို သွားပြီး ရွာတွေကို ဆင်းပြီး လေ့လာပါမယ်။ မြို့နယ်စည်းက လူတွေလည်း ဆင်းပြီးတော့ လေ့လာထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ တတ်နိုင်သလောက် ရှိတဲ့ ရန်ပုံငွေနဲ့ သောက်သုံးရေ အရေးတကြီး လိုအပ်နေတဲ့ ရွာတွေကို အစီစဉ်တူးပြီး ကူညီမှာ ဖြစ်ပါတယ်။”

နိုင်ငံတကာအလှူရှင်တွေက နာဂစ်ဒုက္ခသည်တွေအတွက် ဒေါ်လာငွေ သန်းချီပြီး လှူဒါန်း ထောက်ပံ့ပေးနေပေမယ့် နာဂစ်ဒုက္ခသည်တွေဟာ အကူအညီပေးမှုတွေ ရသင့်သလောက် မရကြဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီလို ဖြစ်နေတာဟာ တချို့ အန်ဂျီအိုတွေက ဝန်ထမ်းတွေ အကျင့်ပျက် ခြစားတာလည်း ပါတယ်လို့ ဒေသခံတချို့ က ပြောပါတယ်။ အခုဆိုရင် နာဂစ်ဒဏ် ဆိုးဆိုးဝါးဝါးခံရတဲ့ ဘိုကလေးမြို့ အောက်ဘက်ပိုင်း ဒေသမှာ စိုက်ပျိုးပြီးသား လယ်တွေမှာလည်း ကြွက်တွေရဲ့ ဖျက်ဆီးမှုဒဏ်တွေ ခံထားရပြီး လာမယ့်နှစ်အတွက် မျိုးစပါးတွေ လိုအပ်နေတယ်လို့ ဘိုကလေးမြို့ခံတဦးက ပြောပါတယ်။ လပွတ္တာမြို့နယ်မှာလည်း

နာဂစ်ဒုက္ခသည်တွေကို နေရပ်ရင်းဆီ ပြန်ခွင့်မပေးဘဲ စီမံကိန်း အိမ်ယာအဖြစ် ဆောက်လုပ်ပေးထားတဲ့ စံပြုကျေးရွာက နေအိမ်တွေမှာ မိသားစုတွေကို နေခိုင်းတယ်လို့ ဒေသခံ တဦးက ပြောပါတယ်။ “နိုင်ငံတကာ အကူအညီ၊ အန်ဂျီအိုအဖွဲ့အစည်း၊ ပြည်တွင်း ကူညီမှုတွေပါ တခုမှ ထိထိရောက်ရောက် အကုန်လုံး မရကြဘူး။ အိမ်ယာစီမံကိန်း၊ စံပြုကျေးရွာ ပုံစံမျိုးတွေ၊ သွားဆောက်ပေးလိုက်ကြတယ်။ အိမ်လေးတွေကတော့ ပထမနေရတဲ့အိမ်ထက် သာတဲ့လူလည်း ရှိမှာပေါ့။ အခုကတော့ သွပ်မိုးနဲ့ ပေ ၂၀၊ ၂၅ ပေ ပတ်လည် ပျဉ်ထောင်အိမ်လေးတွေနဲ့ နေကြရတယ်။ ကျနော်မေးကြည့်တော့ အကုန်လုံးက အကူအညီတွေ ရနေတုန်းက စားရသောက်ရတယ်ပေါ့။ သူတို့ ဒီရွာမှာ လာနေတာ ဘာမှ ရှာဖွေစားသောက်နိုင်တဲ့ အနေအထား မရှိကြဘူး။ ပေးမပြန်တာက သူတို့ ခုလိုမျိုး လုပ်ကိုင်ပေးထားပါတယ်ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုး ပြထားချင်တဲ့ အနေအထား ရှိတယ်။” ရောဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသမှာ နာဂစ်ဒဏ်သင့်ခဲ့တာ ၁ နှစ်ခွဲ ရှိလာပြီ ဖြစ်ပေမယ့် အကူအညီရမှု နည်းပါးနေတဲ့ ဒေသခံတွေအတွက် ကျမ်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ နေထိုင်ရေးနဲ့ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွေမှာ ထပ်မံ အကူအညီပေးဖို့ အဖွဲ့ချုပ်က တောင်းဆိုလိုက်ပြီး အကူအညီပေးကြတဲ့ နိုင်ငံတကာအလှူရှင်တွေကိုလည်း ကျေးဇူးတင်တယ်လို့ အဖွဲ့ချုပ် နာဂစ်ကူညီထောက်ပံ့ရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအုန်းကြိုင်က ပြောပါတယ်။

<http://burmese.dvb.no/textonly/>

*****

ဒုက္ခသည်စခန်းအလှူငွေ အလှူရှင်နိုင်ငံများ ပြန်စဉ်းစားမည် 2009-11-25

ဒုက္ခသည် ၅သောင်းကျော် နေထိုင်တဲ့ ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းကို စားရေးသောက်ရေး အပါအဝင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ သင်ကြားပေးရေးကိစ္စတွေမှာပါ တာဝန်ယူ လှူဒါန်းနေတဲ့ ဥရောပသမဂ္ဂရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တဖွဲ့ဟာ နိုဝင်ဘာ ၂၃၊ ၂၄ရက်နေ့တွေမှာ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းကို လာရောက်လေ့လာပြီး လာမဲ့ ၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွက် ဘယ်အတိုင်းအတာအထိ အကူအညီပေးမလဲဆိုတာကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်မယ်လို့ သိရပါတယ်။

အလှူရှင်နိုင်ငံအဖွဲ့က အခုလို လာရောက် လေ့လာရတာဟာ ဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်း အဂတိလိုက်စားမှုတွေ ရှိလာတာကြောင့် ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ စခန်းတာဝန်ခံတွေက RFA ကိုပြောပါတယ်။ ထိုင်းမြန်မာနယ်စပ် ဒုက္ခသည်စခန်းတွေကနေ တတိယနိုင်ငံတွေကို ရွှေ့ပြောင်း အခြေချခွင့်ရတဲ့ ဒုက္ခသည်အများစုဟာ မယ်လ ဒုက္ခသည်စခန်းထဲက ဒုက္ခသည်တွေ ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရပါတယ်။ မယ်လ ဒုက္ခသည်စခန်းထဲက နောက်ဆုံးအခြေအနေတွေ သိရအောင် စခန်းရဲ့ ဒုတာဝန်ခံ ကရင်အမျိုးသား စောထွန်းထွန်းကို RFA ဝိုင်းတော်သား ကိုဉာဏ်ဝင်းအောင်က ဆက်သွယ် မေးမြန်းထားပါတယ်။

http://www.rfa.org/burmese/news/donors_to_review_aid_to_refugee_camp-11252009155316.html

*****